

FFblaðið

BLAÐ VERKA- OG VEIÐIMANNA

Nr. 339

Hósdagur 31. mars 2005

12,-

Signhild 90 ár:
**Heilsan til eini
 megnar hjún**
 Signhild og Petur eru partur
 av okkara fiskivinnusøgu

**Sveisi- og
 trygdarútgærð
 til skip**

petur & petur - 320870

P/f Sveisingahandilin
 Mykinesgøta 8
 Boks 18
 FO-110 Tórshavn
 Tel 311909 – fax 311509
 E-mail: sveising@post.olivant.fo

**Vit selja
 DAEWOO
 bátamotorar**

frá 70 hk til 1.000 hk

Umboð: Thorleif Samuelsen
 Undir Gráasteini 68 - Tórshavn
 Tlf: 31 77 13 - Fartlf: 28 31 38
 E-mail: thorsam@post.olivant.fo

Síða 6

Vit hava frásøgn
 hjá Símuni Hansen,
 sum hevur arbeitt á
 Melkøya í Noreg.

Føroyingar í norskari oljuvinnu

Trupulleikin við runda fiskinum

Síða 8

Fiskamarknaðurin

Vit eru við á fundum
 í Klaksvík og í Havn.

Síða 12

Bernhard 4. partur

Vit fylgja Bernhardi dag fyri dag við
 deyðsiglara í 1930.

Síða 9

KÄRCHER

Vit eru einaumboð
 fyri KÄRCHER
 trýstspularum til
 ídnað.

Vit umvæla eisini

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
 v/Tummas Andreasen - Varðagøta 29-30
 FO-100 Tórshavn - Tlf. 31 34 42

Kølskipanir til skip, ídnað & handlar
 Hítapumpur - Prosjektering - Montering

SUNWELL

deepchill™

Sunwell Deepchill™
 ís-skipan
 - ein góð iløga

Royndir vísa, at góðskan á
 fiskinum er munandi betri
 við greytisi enn við vanligum ísi

ELECTRIC

Hoyvíksvegur 53 - tlf 35 12 20 - www.im.fo

50 ár síðan "Egil Reyði" fórst

Í januar 1955 hendi ein
 vanlukka undir Íslandi, sum
 kundi kostað 19 føroyingum
 lívið. Vit hava frásøgn frá
 bjargingini.

Síða 17

Tøkk

Hjartaliga takki eg øllum tykkum, sum á ymiskan hátt mintust meg á 100 ára føðingardegi mínum norðuri við Gjógv. Ein serstøk tøkk til Sunda kommunu, til Kingobólkin í Tjørnuvík og til Eysturoyar Røktar- og Ellisheim fyrri tann stóra heiður tit sýndu mær á føðingardegnum.

Við ynskjum um gleðiligar páskir og Guðs signing.

Karl Jacob Sigvardsen

Grønlandstíðindi

frá Kára við Stein

16. mars

Í dag eru -6,8 stig og blikalogn, so langt eygað sær. "Lómur" kom inn til Aasiat í morgun at landa, teir hava um 80 tons og fara út aftur í kvöld. Teir skulu inn aftur at landa tann 20. mars, tá fara teir í páskafri nakrar dagar.

Teir smærru bátarnir fáa væl av rækjum, og slagið er brúkbart; teir royna út fyrri Kangatsiaq, sum liggur eitt sindur suður úr Aasiat.

17. mars

Minus 7 stig og blikalogn. "Nanok Trawl" kom inn higgar at landa, teir hava gott 440 tons. Teir hava eisini nógvan pakning í lastini, sum teir hava ført úr Danmark. Hetta er fyrsti túrurin hjá teimum í ár, av tí at teir hava verið á skipasmiðju.

Annars hoyrdi eg, at onkur trolari var komin uppá 250 tons í eina viku. "Nanok Trawl" fekk 220 tons

hesa síðstu vikuna; teir royna suður úr Boðunum.

Pálmassunnudagur 20. mars

Tað eru -7,8 stig og væl er av vind av útnýðringi. "Lómur" kom inn til Aasiat í morgun at landa um 90 tons, og teir rokna við at loysa frá Aasiat í kvöld einaferð. Teir skulu suður higgar til Sisimiut at halda páskir.

"Akamalik" kom longu í nátt inn í Amertloksfjørðin

at liggja. Teir hava fult skip eftir at hava fiskað í 10 døgnum, tað eru í miðal 63 tons um døgnið, tað má sigast at vera óført fiskari. Teir hava gjørt triggjar túrar nú, og teir hava fiskað um 1.500 tons íalt. Teir skulu inn til Nuuk at skifta fólk tann 28. mars.

"Akamalik" kom inn til Sisimiut í kvöld og skal byrja at landa í morgin. Annars verður sagt, at fiskiskapurin hevur verið óførur hjá teimum flestu. So at siga óhoyrt fiskari á sama øki so leingi.

21. mars

Minus 10,6 stig og lot av útnýðringi norðan. "Markus" hevur verið inni í Nuuk og millumlossað. Teir hava eisini havt gott fiskari - gott 600 tons í 10 dagar. "Natarnaq" siglir til Nuuk at landa, og teir hava nærum fulla last eftir eina viku. "Kiliutaq" kemur inn til Sisimiut at landa í morgin ári.

22. mars

Tað eru -15,2 stig og eitt lot av útnýðringi norðan í dag. "Akamalik" fór nýggjan túr seinna partin, og "Kiliutaq" lá klárur at leggja til kai; teir hava fulla last eftir at hava roynt í knappar 14 dagar. Tað er nú einaferð so, at "Kiliutaq", sum er fyrrverandi "Ango", er ikki nýggjur trolari, og tí kunnu teir ikki fylla skipið so skjótt sum teir nýggju trolararnir. "Kiliutaq" kann frysta um 35 tons niður um døgnið, meðan teir nýggju kunnu frysta knapt 100 tons um døgnið, so tað er stórur munur á trolarunum. So vítt eg veit, tóvar "Kiliutaq" bara við einum trolari, so tað kann ikki sigast annað, enn tað er óført fiskari hjá teimum í mun til hinar, sum tóva við tveimum trolum.

SPEKT

statsaut.
revisorar

Correspondent Firm of
KPMG International
a Swiss Cooperation

Skrivstovunæmingur

Fyri ein av kundum okkara, eitt størri reiðaravirksemi í Eysturoynni, verður søkt eftir skrivstovunæmingi innan fyrisiting.

Starvið

Starvið fevnir um alt vanligt skrivstovuarbeiði við serligum atlit til bókhald. Útbúgvingin fer fram eftir galdandi reglum.

Lærutiðin er treytað av hvørjar útbúgvingar umsøkjarin hevur. Lærutiðin byrjar skjótast gjørligt.

Umsøkjarin

Dentur verður lagdur á, at umsøkjarin hevur kunnleika

til bókhald og roknskap, er vanur at arbeiða við teldu umframt at viðkomandi hevur góð samstarvsevni og dugir at arbeiða sjálvstøðugt.

Lønarviðurskipti verða sambært lærusáttmála.

Umsóknin

Umsókn við upplýsingum um útbúgving og royndir verður at senda okkum skjótast gjørligt ella í seinasta lagi 5. apríl 2005.

Nærri fæst at vita við at venda sær til Árna Ellefsen, statsaut. revisor, á telefon 34 34 34.

SPEKT statsaut.
revisorar Sp/f.
spekt@spekt.fo
www.spekt.fo

Staravegur 17
Postboks 3258
FO-110 Tórshavn
Telefon 34 34 34
Telefax 34 34 35

Heiðavegur 15
Postboks 190
FO-600 Saltangará
Telefon 34 34 54
Telefax

100% tryggjeika?

Tí velja fleiri og fleiri maskinmeistarar Mobil smyrjoliu!

Mobil Oil Føroyar

Mobil Oil Føroyar
Mykinesgøta 8, Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 319354 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur • 320870

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust og hondgjørdir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:

tlf: 42 40 34 / 42 30 01
fartlf: 21 33 17
fax: 42 47 97

Fløttislið (limur í Føroy blindafelag)

Føroya størsta úrval av pakkitilfari úr karton, bylgjupapp og plast innan øll vinnugir

Vit útvega eisini:

**Plastbakkar • Pakkibond • Tape • Merkir • Etikettir
Knívar • Kitlar • Húgvur • Handskar • Svintur
Ymisk tól til ídnaðin • Reingerðisevni • Íbindingarevni
Plattar • Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari**

... sjálvandi til besta prísinn !!

FARPACK

Staravegur 5 • P.O. Box 3099 • 110 Tórshavn • Faroe Islands
Telefon 35 30 00 • Fax 35 30 10 • e-mail: farpack@farpack.com
www.farpack.com

Mynd av konum í Norðragøtu í 1911

Tað finnast nógvar áhuga-verdar gamlar myndir ymsastaðni kring landið. Hetta er ein mynd sum er væl kend í Norðragøtu. Men tey fægstu vita, hvør er hvør á myndini. Hesi nøvn hava vit fingið frá Ólúvu Húsgarð. Konurnar eru hesar:

Sitandi frá vinstu:

1. Anna Frederikka Hansen, av Fløttinum í Syðrugøtu, 1881-1968, gift Jógvani Zachariassen, Norðragøtu, 1888-1972. Hann var ein av stovnarum FFs.
2. Malena Joensen, í Frammistovu, 1876-1957, ógift.
3. Olevina Joensen, f. Poulsen undir Liðanum, 1892-?, gift Jógvani Joensen, Froðba.
4. Elspa Sofía Hansen, í Pállstovu, 1885-1972, ógift.

Standandi frá vinstu:

1. Petra Olsen, hjá Peri, 1873-1917.

2. Jóhanna Jacobsen av Skipanesi, gift Sámali Østerø úr Skálafirði, búsettist á Skipanesi, systir nr. 3.
3. Elspa Sofia Jacobsen, 1893-1917, gift Óla Jákupi Jacobsen, í Tjørnustovu, ein av stovnarum FFs.
4. Rakul Jacobina Thomsen, í Blásastovu, 1882-1971, ógift.

5. Magdalena Greger-sen, 1894-1969, ættað úr Syðrugøtu. Gift Thomas Jacob Thomsen, sum var fyrsti roknskaparførari FFs.
6. Elsa Petersen f. Poulsen, undir Liðanum, 1895-?, gift Gabriel Petersen, Tvøroyri. Systir Olevinu.
7. Jóhanna Louisa Gøthe, Fyri innan Á, 1889-

- 1956, gift Eyðuni Hansen, Gøtugjógv.
8. Sigríð Simonsen, úr Jørundstovu, 1894-?, gift Dis Arge í Havn.
9. Andrea Andreassen, hjá Andrassi, 1890-1925. Gift Joen Karl Gøthe, á Fløtti. Var eisini við at stovna FF.
10. Anna Maria Gøthe, á Fløtti 1889-1977, ógift.

Nebbasildin avger lagnuna hjá donskum fiskimonnum

Danska fiskivinnan er í sera trongum skóm. Hetta er ikki minst galdandi fyri ídnaðarflotan. Fyri tað fyrsta so er hendan veiðan í sera ringum orði í øðrum londum, tí hon verður roknað sum rovveiða.

Men tað, sum er sera avgerandi fyri, hvussu eitt ár hilnast, er, hvussu veiðan eftir nebbasild hilnast. Vanliga finst ein rúgva av nebbasild í sesongini, sum er á sumri. Tá kunnu skipini fylla seg eftir tímum, og fiskamjølsvirkini hava úr at gera, meðan bátarnir liggja og bíða eftir tørn at sleppa at landa.

Onkuntíð svíkir nebbasildin eitt ár. Hetta verður roknað fyri at vera púra náttúrligt og er ikki tekin um kreppu í stovninum, men er sjálvsagt ein strika í rokningini. Men so plag-ar at vera so mikið meira árið eftir. Men seinastu tvey árin, í 2003 og 2004, eru bæði miseydnað, og hetta hevur verið eitt rættiligt bakkast hjá vinnuni bæði á sjógvi og landi. Og sum vit kenna til, so merkist vánaligur fiskiskapur í øllum tí lokala samfelagnum.

Nú eru teir sera spentir uppá, hvussu tað fer at vera í summar. Miseydn-

ast nebbasildaveiðan enn einaferð, verður tað roknað fyri at gerast ein vanlukka fyri tað, ið er eftir av danska ídnaðarflotanum, sum frammanundan er minkaður munandi.

Afturat hesum kemur, at orsøkin til, at nebbasildin hevur svikið tvey ár í rað, verður roknað fyri at vera ovveiða. Hetta merkir, at hóast tað kann fara at vera nebbasild at fáa, so er vandi fyri, at fiskifrøðingar fara at steðga veiðini, áðrenn hon kemur í gongd, og tað er líka galið.

Tann stóra fyrítøkan á landi, sum er heft at

gongdini í hesum økinum, er fiskamjølsvirkid Triple Nine, sum hevur virkir í Esbjerg og Thybørn. Umsetningurin hjá virkinum var í 2000/2001 1,1 mia. kr. Trý ár seinni var hann 766 mill., og verður hetta mett at vera eitt stórt afturstig. Frá stórum vinningi fyrru árin var júst javnvág í tey seinnu árin.

Verður einki at fáa í ár, verður støðan sjálvsagt enn verri, og merkir hetta, at bæði partar av virkinum verður stongt, og at fólk verða send til hús.

So nú fáa vit at síggja.

Viðvíkjandi tíðindaflutningi í sambandi við Brimilsmálið

Í tíðindum fyri páskir varð sakarmálið um Brimil fleiri ferðir nevnt í fjølmiðlum.

Maskinmeistarafelagið metir, at talan var um ófullfíggaðan tíðindaflutning og tað tykist ikki, sum nakar, ið hevur fingist við hetta, hevur lisið dómin í Føroya Rætti, sum varð staðfestur av landsrættinum.

Vit heita tí á fjølmiðlar um at upplýsa, at Fiskiveiðueftirlitið varð dømt at gjalda Maskinmeistarafelagnum kr. 73.631,32 við rentu frá 19. november 2001 vegna ein av sínum limum.

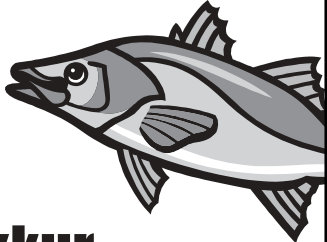
Hetta er okkum kunnugt ongastaðni upplýst í fjølmiðlunum í samband við umrøðuna av hesum sakarmáli.

Maskinmeistarafelagið
Sjúrður Helnesen

Vinarliga

AGN

**sild
tobis
kúfiskur
makrelur
høgguslokkur**

...dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

STRENDUR

telefon: 448095 · fax: 448744

Vit hava útgerðina

• Flótitrol

• Botntrol

• Rækjutrol

VÓNIN

Høvuðsskrivstova:
Bakkavegur 22
530 Fuglafjarður
Telefon 474 200
Telefax 474 201

Tórshavn:
Viðarnes
100 Tórshavn
Telefon 35 43 91
Telefax 31 33 19

info@vonin.com - www.vonin.com

Føroyskir fiskimenn nr. 3

Íslenska blaðið Fiskifrettir hevur havt eina uppgerð yvir veiðivirði hjá hvørjum fiskimanni í 10 londum.

Raðfylgjan er henda:

Veiða pr. fiskimann	1. Ísland	1,4 mill.
	2. Holland	1,4 mill.
	3. Føroyar	1,2 mill.
	4. Belgía	1,2 mill.
	5. Noreg	0,9 mill.
	6. Danmark	0,9 mill.
	7. Frankaríki	0,6 mill.
	8. Týskland	0,6 mill.
	9. Bretland	0,5 mill.
	10. Finland	0,5 mill.

Her er eisini eitt yvirlit yvir samlaða veiðivirðið hjá hvørjum einstøkum landi í Europa saman við uppgerð yvir ársverk í fiskiflotanum. At tøl kunnu vera takksom sæst av, at í Føroyum verður bert roknað við 1.402 ársverkum. Hetta er neyvnan eitt rætt tal. Hetta kann vera talið, sum er í senn umborð á teimum størri skipunum. Men tá er ikki hædd tikin fyri, at tað er munandi meira enn ein manning við hvørjum skipi. Vit plaga at rokna við 1,5

manning. Afturat hesum kemur so útróðurin. Hetta vil so merkja eitt munandi lægri tal pr. fiskimann.

Men verður gingið út frá tí samlaða talinum, so er Spania fremsta fiskiveiðiland í Europa. Síðan koma Italia, Noreg, Frankaríki, Bretland, Holland, Danmark, Portugal, Grikkaland og so Føroyar sum nr. 11. Niðast á 20. plássinum liggur Estland.

Samræða við Denhard Hansen:

Máttu tetta leka við margarini

Í seinasta blaði greiddu vit frá, at Magnus Valle hevur verið starvspraktikantur á FF-blaðnum í tær vikur. Í hesum sambandi hevur hann havt eina samræðu við abba sín Denhard Hansen um hansara lív á sjónum. Og Denhard hevur upplivað eitt sindur av hvørjum, sum okkara lesarar skulu fáa gleði av at lesa um. Denhard greiðir fyrst frá, tá hann fór við "Mjóvanes".

Eg fór fyrstu ferð at fiska í 1952, 16 ára gamal. Eg fór við "Mjóvanes" til Grønlands á línuveiðu. "Mjóvanes" var meira at kalla ein skonnart, so hon var eitt stórt skip. Vit fóru fyrst til Vestmannaoyggjarnar eftir agni, og so fóru vit til Grønlands. Vit vóru 21 menn umborð. Eg var messudrongur, sum kravdist, tá manningin var so stór. Vitingu ein deiligan túr, fínasta veður. Tað var so stilt og deiligt. "Mjóvanes" sigldi skjótt, og vit komu so heim aftur við skjótum túri.

So fóru vit á sild við gørnum. Hetta var fyrsta árið, at Mjóvanes var á sild, og var annars eitt av fyrstu árunum, at sild varð fiskað norðanfyri við gørnum til saltingar. Vit vóru tíðliga heima úr Grønlandi. So fóru vit at gera skipið til. Vit fóru til Noregs eftir útgerð, og vit fóru á beding har yviri. Har bleiv hjallur eisini bygður afturi í skipinum til sildatunnurnar. Skipið

var fult av tónum tunn-um, tá vit komu heim aftur. Tað vóru tunnur alla staðni. Har vóru tvey-trý lög á dekknum. Man sá næstan ikki at stýra, so tað mátti haldast útkikk har frammi.

Vit fingu nógva sild tað árið. Vit fingu so nógva sild ta einu setuna, at trossin slitnaði, tí tað var so nógv í, og vit mistu ein part av gørnunum. Vit høvdu 80 gørn undir og mistu eini 20 gørn. Tá ið tað síðsta garnið kom inn, fingu vit tað ikki inn í heilum, tí tað var so tungt av sild. Vit saltaðu næstan 19 tunnur, haldi eg, úr tí eina garninum og var hetta óhoyrd veiða. Tað var so tungt at arbeiða við tað at vit sóu einki garn, tað var alt sild. Vit fingu so kolandi nógva sild, og bara hesa setuna fingu vit einar 400-500 tunnur. Tað kann verða nevnt, at um vit "bert" fingu 100 tunnur, so hevði tað eisini verið rokveiða. Vit høvdu bert 3-4 setur tann túrin.

Hon tók eini 800-900 tunnur, so vóru vit inni aftur. Tað var ein skjótur túrur. Tað var so nógv at fáa, at vitundu ikki arbeiða undan nóg skjótt, so hetta hevur verið ein strævin túrur.

So fór skipið til Noregs at selja sildina. Annars varð mannagongdin tann, at sildin varð landað í Føroyum og pakkað um aftur og gav hetta nógva arbeiði, meðan tað stóð uppá. Mjóvanes setti fólkið av í Føroyum, og teir fóru so yvir til Noregs við lastini. Hetta gjørdi, at vit mistu nógva tíð í sigling. Túrar-nir blivu ikki so nógvir av tí sama, men vit fingu kortini nógva sild, og tað hilnaðist væl. Tað var eitt gott reiðari hjá Andreas á Túni, har einki var sum æt smáligeit. Vit fingu nógva inntøku tað árið. Eg fekk 6.000 kr. Sum messudrongur fekk eg ¾ part, tí eg arbeiðdi so nógva á dekknum. Messudreingir fingu vanliga ½ part. Teir við fullum parti fingu

uml. 8.000 kr. Tað var óhoyrt, og tað var dupult so nógv sum á øðrum skipum. Teir, sum vóru við sluppunum, fingu ikki meira enn 4-5.000 kr. um árið. Hetta var so tað fyrsta árið til skips.

Til Íslands at fiska við Steinin

So fór eg við Jørgen á Gørðum, sum fæddi "Corrali" hjá Gynnu Jóannes í Havn. Vit fóru við snøri til Ísland, har vit fiskaðu uppi við Steinin á Norðlandinum. Tað gekk ikki so gott, tað var ikki nógv at fáa. "Steinurin" Kolbeinsey kundi annars viðhvørt geva nógv. Men eg havi so prøvað at fiska við snøri og í sjálvdrátti. Vit fingu nakað av fiski, men hetta gjørdist ein lítill túrur. Eg haldi, at vit fingu upp í hálva lastina. "Corrali" var lítill, men tað var eitt øgiliga gott sjóskip.

70 tons á eini setu

So var eg í Íslandi í 1954-55. Har var eg í 2 ár á Eysturlandinum, og var eg við báti sum kallaðist Hrafnfell. Fyrra árið fór eg yvir við "Góðanes", sum seinni sigldi á Flesjarnar og sakk. Eg var tvey ár við sama báti á Norðfjörðinum. Tað var kalt tað fyrsta árið, vit vóru har, og tá var eisini fiskimannastreika. Vit fóru yvir nýggjarsaftan. Vegna verkfallið stóð báturin uppi, og vit búðu umborð. Tað var so kalt umborð, so sluppu vit at búa hjá stýrimanninum, har vóru vit eisini vóru til matna. Vit sluppu at vera í stovuni hjá teimum. Tey vóru sera fitt fólk. Tá streikan var av, fóru vit at fiska.

Denhard saman við konuni Inger. Inger er annars bróðurdóttir Petur Danielsen, sum er umrøddur aðrastaðni í blaðnum.

Fyrst við línu og so kom garnatíðin. Vit fiskaðu allan vegin frá Langanesi til Reykjavíkar. Báturin var eini smá 100 tons, og vit vóru 11 mans. Av hesum vóru trýggir føyoyingar. Skiparin vildi nevnliga hava føyoyingar við, tí teir kundi hann altíð roknað við. Hetta var ein sokallaður "útløgbátur", t.v.s. bátur, sum var fleiri dagar úti í senn. Íslendingarnir vóru øðiliga fittir. Tað var akkurat sum at vera heima. Vit vóru allastaðni eystanfyri. Vit komu at kenna hvønn einasta "bei" og hvørja brúgv á leiðini. Fyrst fiskaðu vit eystanfyri, so fóru vit til Vestmannaoyggjar. Vit fiskaðu eisini longur vesturi, og vit landaðu í Reykjavík. Vit ísaðu fiskin umborð og veiðan var sera góð. Á eysturlandinum úti móti Horninum fingu vit ta einu setuna heili 70 tons við gørnum. Hetta var øgiligt. Vit skuldu kryvja alt umborð, men kláraðu tað ikki sjálvir, so vit máttu fara inn eftir hjálp. Tað var lítill og eingin svøvnur, og so var tað avstað aftur beinaveg. Og burtur av tí tíðini - 4 tímar - tað varð siglt á fiskileið, skuldi manningin skiftast at hava róðurtørn, so tað blivu ikki meira enn 3

tímar í koyggjuni.

Men vit vóru so ungir, so tað bilti ikki. Hetta var jú sesong, allir vóru við uppá at tjena so nógv sum møguligt. Skiparin var ótrúliga fittur. Eg gloymi hann ongantíð. Ongantíð bannaðist hann, ein sjáldsama friðarligur maður. Og stýrimannin dæmdi okkum øgiliga væl, hann var eisini serliga fittur.

Dramatikkur á Grønlandstúri

So var eg í Grønlandi og róði út. Eg var í norðaru havn á Ravnoynni. Tá vóru vit niðursetumenn, tí vit vóru fyrstir føyoyingar at rógva út har. Vit fóru yvir við "Grønlandsfarinum", fyrrverandi "Glyvursnes", sum var sama slag skip sum "Tinganes". "Grønlandsfarið" skuldi vera móðurskip, sum skuldi taka saltfiskin so hvørt, hann varð virkaður og skuldi eisini lata okkum útgerð, so sum salt v.m., tá ið tørnur var á tí. Tað vóru nógv fólk umborð á ferðini til Grønlands.

Á Kappanum fingu vit dundrandi ódnarveður og ein øgiligan sjógv. Vit ungu vórðu bidnir um at vera niðri undir frammi í lugarinum. "Grønlandsfarið" var ikki eitt gott sjóskip, og tað segðist, at brotið var so stórt, at tað fór tvørtur um yvir skipið. Tað fór um brúnna, so tað breyt líkasum yvir hinumegin. Aldan tók stórseglið við sær og skræddi nakrar báatar sundur, ið stóðu uttast í bakborði. Teir blivu so afturgjørdir seinni í Grønlandi. Skipið fór at leka av hesum stóra brotinum, sum serliga rakti bógvin á skipinum. Ein planki leyp úr skansaklæðninginum har frammi, og sjógvurin fossaði inn. Hvør maður fór at pumpa. Vit ungu vóru bangnir. Fleiri vóru eisini sín fyrsta túr. Teir grótu í koyggjuni.

Menninir, sum sótu á

Denhard hevur eisini verið á sild við "Trygva". Her verður sildin avhøvdað. Frá vinstru síggja vit Selmar Hansen, Harry Hansen og Hanni Højgaard.

Umborð á Hrafnfell: Fv. John Højgaard, Magnus Magnussen og Denhard.

John Højgaard umborð á Hrafnfell.

beinkinum, fóru sendandi í leysari luft yvir í skottið hinumegin, tá skipið setti. Afturat tí hendi tað, at skipið gekk sundur, so tað sást dagslýsi uppundir dekkinum. Her var ikki annað at gera enn at royna. og so mátti smyrjast margarin í rivurnar! Menninir máttu ganga uppi á borðinum og smyrja fyri at tetta. Tað var nú ikki so nógv, sum hetta hjálpti. Sjógvur fossaði niður í lugarið. Koyggjurnar vóru so vátar, at man mátti sova í ketildrakt, og dýnan var dýggjvát - øll sum hon var. Man kundi ongastaðni vera umborð. Tað fleyt alt í sjógvi. Vit lensaðu so suður eftir móti Biskaya, einar 300 fjórðingar, haldi eg, og so varð roynt at sigla so spakuliga norður eftir aftur. Men seint gekk. Skipið gekk 2 míl (um tíman) ella 3 onkran dagin, tá tað var gott.

Vit komu so til Arsuk suðuri í Grønlandi. Tá høvdu vit havt 18 samdøgur í sjónum. Í Arsuk tóku vit fleiri bátar umborð, sum felagið átti, og so varð hildið á norðeftir. So vórðu vit settir av í Ravnoynni. Skipið fór so víðari norður eftir og skuldi koma aftur at taka fiskin, sum vit fingi. Men tað miseyðnaðist alt. Skipið sigldi á eitt sker og sakk. Teir mistu salt og útgerð og alt umborð í skipinum. Vit vóru rættiliga illa fyri, og tað kom steðgur í útróðrinum hjá okkum. Vit mistu móðurskipið og sluppu ikki av við fiskin, sum vit høvdu. Og vit fingi ikki salt uttan okkurt gamalt samanlopið salt, sum vit fingi høgt okkum, har vit komu fram á tað í onkrum skúrum.

At enda kom onkur okkum til hjálpar og fekk sent okkum salt. Vit fingi eitt nøkumlunda fiskiár - um miðal ella so.

Fór til sjós

So var tað aftur ári eftir. Tá vóru vit í Kangarsuuq. Hetta var eisini fyrstu ferð, at føroyingar róðu út har, so her vóru vit eisini niðursetumenn. Uttast í havnini var so ringt, men har var so ein sloka, sum farast kundi inn um, og har var vanligu kyrt. Tá tað brimaði og útnyrðingurin kom, fór báturin í slokuna.

Har datt eg einaferð á sjógv. Tað var illveður, og ísur kom inn í slokuna. Hetta gjørdi, at vandi gjørdist fyri bátinum, sum vit máttu royna at bjarga, og vit vóru tveir um hetta. Báturin var komin inn í eina gjógv. Hann, sum manøvreraði har afturi, var formaðurin. So

Tað mundi verið galið hjá Denhard umborð á Grønlandsfarinum.

skuldi eg royna at stinga bátin frá og royna at fáa vent bátinum fyri at fáa hann út frá. Ísurin tarnaði eisini. Báturin hevði umstýring við ketutrekki uppi í stýrhúsinum. So leyp ketan av, og eg fekk einki gjørt. Hetta gjørdi, at eg datt á sjógv og kom standandi niður í sjógvinn. Eg sparkaði annan klovstivlan av mær, og eg fekk bjargað mær uppá eitt sker og vassaði á land. Herluf Arnason var kokkur, og hann tók ímóti mær og fekk meg inn í hitan. Eg var øgiliga kaldur, sjógvurin var so kaldur - ikki minst av ísinum, so hetta kundi enda galið.

Annars tað var øðiliga stuttligt at rógva út. Vit samlaðust í skúrinum, og har var Jesar Jacobsen úr Sørvági eisini við sínum monnum. Har vóru nógvir, ja, tað var stuttligt at samlast har.

Men so orkaði eg ikki at sigla meir, tí ryggurin gekk fyri, og eg fór í land.

Til Suðurafrika

Eg fór tó ein túr afturat. Í 1973 fór eg til Suðurafrika við "Skúgv", sum Skipafelagið átti, og sum teir seldu har suður. Skipið skuldi lutvíst verða fiskiskip og lutvíst vaktarskip.

Tað var ein deiligur túrur. Vit fóru í mars mánaði, og tað var kavi og kalt í Føroyum. Tað var eisini sjaskveður suðureftir móti Biskaya. Men sum vit sigldu longur suður, so batnaði tað, og so bleiv tað gott veður og heitt. Jóhan við Rætt á Toftum var skipari, og eg var í maskinrúminum. Tað var so øgigliga heitt, ikki minst tá vit tann 21. apríl fóru um ekvator. Tað var stuttligt, tá høvdu vit eitt "party" á dekkinum, har allur møguligur hundakunstur var gjørdur. So bleiv man doyptur, tí man var farin um ekvatorlinjuna, bleiv smurdur inn í sót, allir fingi navn og so í lastina. Hon var opin, lastalúkan var av, og so høvdu vit pumpað sjógv í, og vit

svumu niðri í lastin, sum var hálv av sjógvi. Har var eisini leytari niður, um tað skuldi gjørst neyðugt. Tann sum vildi kava kundi gera tað. Har var deiligt at svimja niðri í skugganum, sjógvurin var jú heitur, umleið 23°.

Vit vóru inni á Gran Canaria á veg suður eftir og bunkraðu. Har komu onglendingar umborð og vóru við á ferðini suður eftir. Tað var ein enskt fyrirøka, ið hevði keypt "Skúgv", sum nú hevði fingið navnið TRISTANIA 2. Og tað vóru teirra maskinmenn og yvirmenn, sum komu umborð.

So fóru vit suður eftir, og vit sigldu nokkso langt frá landi, tá vit komu longur suður. Vit vóru úti á fiskabankunum uttan fyri Suðurafrika, har vit høvdu eftirlit fyri stjórnina í Capetown. Vit skuldu kanna eftir, hvør ið fiskaði har. Tað vóru nógvir tjóðir, ið fiskaði á bankanum á hesum leiðum. Har var spaniolar, og har var russarar og japanesarar. Hvat teir

fiskaðu vistu vit ikki akkurát, men teir høvdu nógv. Boð vórðu send til myndugleikarnar í landi við ynsktu upplýsingunum.

So tað bleiv líkasum ein bugur í siglingini, og tað seinkaði okkum eini tvey samdøgur. Ferðin suður var 29 samdøgur tilsamans, og tað var ein deiligur túrur. Tá høvdu vit eisini verið inni í Gran Canaria í smá tvey samdøgur, og tað var heldur ikki so galið. Vit fangaðu flúgvifiskar suður eftir. Um kvöldarnar komu teir inn á dekkið í ljósinum.

Tað var so heitt. "Skúgvur" var ein nótabátur við nótapavni har afturi, so har sótu vit niðri við og sólaðu okkum. Vit máldu heilt upp í næstan 60°, yvir 40 har uppi í pottinum t.v.s. í nótapavninum. Í maskinrúminum kundi man ikki vera, tí har var so heitt, og smyriljan var heilt uppi í 60°. Tað var ein trupulleiki, at man ikki kundi sigla við fullari ferð, sjógvurin var so heitur, og báturin var

Á flúgvífiskaveiðu.

ikkil útgjørdur til siglingina. Tað var tað, sum var galið.

Eingin aircondition var umborð, og tað bleiv sera kvalið, so vit máttu hava allar hurðar opnar. Tí bleiv gjøgnumtrekkur, og so blivu menninir sjúkir, forkølaðir. Men vit komu so um tað. Og tá fingi vit eitt øðiligt áarføri og illveður ta einu náttina. Her var snarljós, tað skygdi um alla luftina, og tað slerdi niður í skipið, slerdi niður í antennuna og skaddi alla el-útgerðina á brúnni, tó ikki sendaran. Her mátti alt koplast frá, men vit komu eisini burtur úr tí.

Vit høvdu kortini ein deiligan túr, og tað var ein túrur fyri lívið. Allir vóru øðiliga glaðir. Har suðuri í Capetown vóru teir blíðir. Teir koyrði við okkum og vistu okkum runt. Vit vóru heilt suðuri á Kappanum og inn í Indiska havið. So flugu vit heim aftur um Johannesburg, Nairobi, Milano, Keypmannahavn og so til Fø-

oyar. Ferðin tók 19 tímar. Tá var eg móður, tá eg kom heim.

Men túrurin var øðiliga góður, eitt upplivilsi fyri lívið. Tað var praktfult og tað var deiligt at sleppa suðureftir. Vit vóru nakrir, sum vóru bidnir at vera eftir í Capetown, men vit vóru ikki útgjørdur at vera eftir. Tað var eingin tíð at umhugsa seg, so vit tóku ikki av. Hevði tað verið betri fyrirøkað, høvdu óivað fleiri steðga har suðuri. Vit høvdu møguleikan at vera í reiðarinum í eitt hált ár. Vit høvdu fingið fría ferð heim, um vit høvdu verið eitt ár. Tá høvdu vit kunnað tikið familjuna við aftur og fram. Teir skuldu gjalda alt, teir vóru øðiliga blíðir, sum vóru umborð og tosaðu við okkum at fáa okkum at vera eftir.

Annars havi eg í nógv ár arbeitt á Skipafelagnum Føroyar, har eg m.a. havi koyrt bil.

Men nú eri eg pensjóneraður og geri tað, sum eg havi hug til.

Skúgvur seldur av landinum

Kl. trý seinnapartin mánadagin varð Skúgvur avleveraður nýggja eigaranum. Bermudianska flaggið varð vundið á stong.

MÁNADAGIN fór Skúgvur, sum Skipafelagið hevur selt til Bermuda, og sum nú eitur TRISTANIA 2, til Cape Town í Suðurafrika, har hann skal sigla út frá. Har niðri millum oyggjarnar skal hann royndir eftir einum serligum slag í hummarnar og vera vaktarskip. Káðan fær hann í setta, tá ið hann kemur niður til Cape Town.

Á leiðini til Cape Town skal Tristania 2 inn í Las Palmas at bunkra, iðrenn hildið verður leiðina fram. Siglingartíðin tekur um ein mánaða. Tristania 2 er skrásett í Hamilton á Bermuda. Føroysk manning fór niður til Cape Town við skipinum.

Skúgvur hevur nú broytt navn til TRISTANIA 2 og er skrásettur í Hamilton á Bermuda.

Manningin skal verða í Cape Town í nakrar dagar, og flúgvur síðani beinleiðis frá til Keypmannahavnar og kemur síðani aftur til Føroya.

"Skúgvur" var ein nýskapin sum nótaskip. Men bansara tíð var eisini av, og hann gjørdist til vaktarskipið "Tristania 2".

Føroyingar á Melkøya uttanfyri Hammerfest í Norðurnoreg!

Orð & myndir: Símun Hansen

Statoil er í ferð við at byggja eitt gassanlegg á einari oyggj uttanfyri Hammerfest í Norðurnoreg, sum skal taka ímóti gassi frá "Snøhvit" økinum í Barentshavinum.

Meginparturin av oygni er javnað við jørðina og sær út sum eitt stórt byggipláss.

Í vetur var undirritaði saman við øðrum føroyingum og arbeiddi sum elektrikari ígjøgnum felagið Pam Offshore Service AS í Havn. Tað var Poul Anker Mortensen, sum byrjaði fyrirkomuna, og tað er eitt dótturfelag hjá Tórshavnar Skipasmiðju, sum nú eigur felagið.

Hetta er tað, sum stendur á heimasíðuni hjá Pam Offshore Service:

Hetta felag varð stovnað í 1998 við tí endamáli at veita mekaniskar, elektriskar og sveisitænastur til oljuvinn-

una. Samstarv kom í lag við Aker Maritime í Norra, og frá 1998 til 2002 vóru regluliga millum 10 og 15 mans í starvi í oljuvinnuni í Norra. Vegna minni eftirspurning eftir arbeidsfólki í Norra var onki fólk í starvi í 2003.

Á vári 2004 eydnaðist aftur at fáa samstarv í lag um at fáa fólk í arbeiði í Noregi. Hetta var í sambandi við stóru gass-verkætlanina hjá Statoil uppi í Norðurnoregi á oygni Melkøya uttanfyri Hammerfest. Aker Stord og Aker Kvaerner Elektro hava vunnið ein stóran sáttmála, ið inniber, at eitt stórt tal av m.a. sveisarum og el-

ektrikarum skal arbeiða í hesi verkætlan fram til 2006/07. Í oktober 2004 starvast um 22 fólk frá PAM Offshore Service á Melkøya.

Eitt annað virkisøki hjá PAM Offshore Service, er NDT tænasta. Í 2001 og 2002 hava vit útbúgvit eitt fólk, Jákup Sigurd Strømsten, ið arbeiðir burturav innan betta øki bæði í Noregi og í Føroyum.

NDT merkir non-destructive-testing og umfatar ymiskar kanningar av sveisingum, tjúkdarmátingar osfr. Hetta verður gjørt við röntgen, ultraljóði, magnaflux, penetrant ella visuelt.

Skip frá Holandi er komið við farni, legg til merkis at øll dekkslastin er ein flaki, sum verður sleipaður til bryggju. Restin av skipinum er sæst í bakgrundini.

Frá vinstri: Finnbogi Magnussen, Vágur, Herman Joensen, Havn, Hogni Davidssen, Rituvik og Fróði Andersen, Vágur. Hesir fyra eru sveisarar, og tann fimti er Magni Dam, Norðskali, sum er elektrikari.

Samrøða við Magne Bergland

36 ár frá Stord, sum liggur ímillum Haugesund og Stavanger. Giftur og eigur 2 børn.

Hann er føddur og upp-vaksin í Florø á Vesturlandinum og flutti til Stord, tá ið hann var 6 ára gamal. Pápin var formaður á einari skipasmiðju har, og hann hevur arbeitt í 50 ár hjá Aker Elektro, sama firma sum sonurin nú heldur fram í.

Magne hevur arbeitt á ymiskum olju- og gassvirkjum. Í Stavanger arbeiddi hann í eitt ár á Sleipner Pallinum, í Mongstad arbeiddi hann á virki, sum víðari virkar olju. Á Kårstø og Vattstø var hann við til at samanbinda tveir pallar, mest av tíðini á "petrokemiskum virkjum" og á "Raffinariðum", men longst hevur hann arbeitt á Stord, har eisini høvuðsstøðin hjá Aker Electro er til húsa, og har fleiri boripallar eru bygdar. Tann seinasti í røðini eitur "Kristin".

Hann hevur eisini arbeitt á boripalli í Norðsjónum, og vit spyrja hann, hvør munurin er at vera í Norðsjónum og á landi. Tað, sum er serligt við boripalli, er, at tú má vera har alla tíðina. Tú sleppur ikki í land fyrrenn tíðin er komin, oftast 14 dagar í senn. Tryggin er serliga stór, og alt skal vera skrivligt. Loyvi skal fáast til alt,

fyrir hvørja einastu arbeiðsuppgávu. Borurin er í gongd stóðugt og má ikki órógvast, so tryggin er øðiliga stór alla tíðina.

Tá ið vit spyrja hann um, hvussu liviumstøðurnar eru umborð, er tað ymiskt frá palli til pall. Á teimum eldru pallunum er góðskan onki serlig. Nógv er slitið og oftast eru 2 mans kómur. Men tá ið teir, sum hava sama kamar, eru á hvør sínari vakt, gongur tað, tí tá órógva teir ikki hvønn annan við snorki. So fyrir at samanbera kann ein siga, at munurin er sum millum eitt gamalt "pensjonat" og eitt luksushotell. Men sjónvarp er í teim flestu rúmumum, og fólk hava fría telefon. Pallurin

hevur fast samband via satellitt, so teir gjalda ein fastan prís um mánaðin.

Hvat hevur oljan givið Norra?
(Kanningar vísa, at Noreg er eitt tað ríkasta landið í heiminum, og tað besta at liva í. red.) Hann svarar, at tað er uttan iva er nakað um tað, sum kanningarnar siga, men sjálvur kennir hann ikki til annað. Alt hann minnst, hava tey havt olju, og hann hevur bara havt tað gott. Hann minnst onki til ringar tíðir og sigur, at myndugleikarnir syrgja væl fyri fólkinum. Tað er altíð onkur sum grenjar, men yvirhøvur hava vit tað gott í Noregi.

Hvat hevur kristin trúgv at siga fyrir teg og Norra?

Vit eru ikki so kristin longur, sum

Hesin er frá Cuba og er forlovaður í Noreg. Cubanar varð bert eitt av teimum 40 tjóðskapunum, sum arbeiddu á Melkøya.

vit hava verið. Og tá ið allir hesir religiøsu innflytararnir koma inn í okkara land, so blíva vit meira varnir.

Hvussu við moralinum og korrupsión?
Vit eru eitt land í forfall, og ymiskt er komið fram í tíðindunum í seinastuni, sum peikar skeiva vegin. Men tað er bara so. Tá ið eitt land blívur ríkt, so fellur moralurin og øll hugsa um seg sjálvan. Men hann kann ikki svara, hvat gerast skal, tá ið hann verður spurður um, hvat grundin er til tess, og at hyggja aftur eftir og finna út av, hvat tað var, sum gekk galið.

Hvat heldur tú føroyingar kunnu læra av norðmonnum innanfyri oljuna?

Tað er trupult at siga. Men ansa eftir tí, sum tit hava. Fiskurin er framvegis næstfremsta útflutningsvinnan í Noregi, og oljan verður einaferð uppi. Í Norra er oljan minkað, men tey

siga, at vit hava nóg mikið av gassi til hundrað ár.

Stór oljufelt verða nú umbygd til at fara yvir til gassframleiðslu. Tað er stór umlegging og nýbygging í gongd ymsastaðni í Noreg fyrir tíðina. Hvussu taka tey her í Norðurnoreg ímóti oljuvinnuni - ein oyggj er keypt til endamálið, bóndagarðarnir eru báðir fluttir av oygni? Jú, tað er altíð ymiskar áskoðanir um broytingar, men olju- og gassframleiðslan fer at kasta nóg av sær, so tey fáa nú lut í vælstandinum, sum er í restini av landinum. Tað gongur ikki so væl í fiskivinnuni her norðuri. Virkir eru stongd, og fólk hevur mist arbeiði, so tað eru fleiri, sum eru sera glað um tær útbyggingar, sum fara fram í lötuni.

Hvat heldur tú um, at føroyingar arbeiða her?

Jú, tað er heilt "topp", at tit koma upp her og síggja, hvat vit fáast við,

bara "positivt". Vit eru jú grannatjóðir, so tað gongur fínt. Her eru so nógvar tjóðir, 42 ymiskar tjóðir, og føroyingar eru ikki teir ringastu at fáa á vitjan.

Hvussu nógv fólk arbeiða her, og hvussu nógv verða framyvir?
Her er rúm fyri uml. 1200 fólk í senn, so við vaktarskipti, sum er 2 vikur til arbeiðis og 3 vikur frí. Nøkur túsund fólk fara at koma og fara í 1 til 1½ ár frameftir.

Hvat heldur tú um veðri her norðuri? (tað er sera skiftandi red.)

Tað var sera kalt fyrstu tíðina, men í dag er fínasta veður og sólin sær, so vónandi fer henda síðan at vísa seg frameftir.

Vit takka fyrir prátið og reisa okkum. Magne takkar somuleiðis. Hetta var síðsti túrur á hesum sinni, men her verður nógv arbeiði framyvir, og vónar hann, at vit síggjast aftur her uppi.

Samrøða við Solveig Karin Ytreland fra Stord, har hon hevur búð seinastu 15 árin, gift og 2 børn.

Hon er frá Haugesund í Rogaland, og har búgva tvey av børnum hennara.

Kanst tú siga eitt sindur um barnaárin?

Haugesund er ein sildarbýur, og teir flestu menninir fóru til skips. Eg eri fødd í 1954 og vaks upp har, tá var tað fátækligt hjá okkum, og vit livdu av sildini.

Tú ert einasta kvinna, sum arbeiðir her í "verk-tøysbua". Hvør er tín uppgáva her? Tað eru so nógv ymisk sløg, hvussu kanst tú vita skil á øllum tí, sum er her?

Eg havi arbeitt á goymslu í 10 ár á Aker Stord, og eg fái teir uttanfyri diskinn at greiða væl frá, hvat tað er, sum teir vilja hava. Áðrenn tað havi eg arbeitt

sum sveisari í 20 ár ymsastaðni í Noregi. Eg byrjaði í 1974 í Haugesund. Har lærði eg og fekk lærubræv, síðani tók eg fakbræv í goymslustýring.

Veitst tú, hvussu nógvur kvinnur arbeiða í Aker Stord?

Eg haldi tað eru umleið 200 damur við umsiting og øllum.

Hvat var tað, sum gjordti, at tú valdi hesa yrkisgreinina? Hetta er eitt so "mansdominerað" arbeiðsumhvørvi. Er tað nakað við lønini og frítíðini?

Tað má heldur vera frítíðin, tí lønin er onki serlig. (17.000 eftir skatt red.) Vit arbeiða í 14 dagar og hava so frí í 21 dagar. Men eg helt satt at siga, at tað vóru fleiri

kvinnur her uppi, enn tað eru, men orsøkin er uttan iva, at 14 dagar er í meira lagi at vera burtur frá familjuni.

Her eru tvær damur, sum eru við barn, hvussu klára tær tað?

Jú, men hetta er seinasti túrur hjá teimum her uppi nú. Tær fáa uppgávur, sum hóska til teirra. Tað er vanligt, eisini heima. Tað verður ansað væl eftir okkum, men tað er eisini "positivt" við damum í slíkari bransju.

Hvat er orsøkin til, at tað eru so nógvur kvinnur í hesari fyrirtøkuni?

Heima í Stord, sum er ein lítill oyggj, er Aker Stord/Aker Electro tann nógv størsta fyrirtøkan, so tað er

ikki so nógv annað at velja í.

Har búgva 16.000 fólk og (nú er brúgv og tunnil komin red.)

Tá hon fær spurningin um, hvat oljan hevur gjørt fyri Noreg er ongin ivi. Oljan hevur givið Norra nógv vælfærd, tí hon minnst, tá ið hon var barn í Haugesund, hvussu ringar tíðir kundu vera. Tað hevur verið ein støðugur vøkstur, síðani oljan kom, og so hava vit fast og støðugt arbeiði. Eg eri fastlönt og fái 27.000 kr. um mánaðin, og eftir skatt havi eg uml. 17.000 krónur at liva fyri.

Hon sigur at kristin-trúgvinn er ein mentunararvur, og barnatrúgvinn ávirkar allar hennara umstøður.

Her eru fólk frá nógvum ymiskum tjóðum, hvussu gongur at samskifta?

Tey flestu tosa eingilskt, so tað gongur væl, men nú koma nakrir russarar, tað verður spennandi, tí teir eru ikki so kringir í enskum. Men teir hava ein norskan tolk við sær, so tað gongur. Russararnir skulu læra seg at arbeiða í oljuvinnuni, hesir skulu sveisa.

Hon hevur eisini eitt gott svar uppá spurningin um, hvat føroyingar kunnu læra av Noregi. Hon sigur,

at staturin í Noreg hevur fulla ábyrgd av allari útbygging og vinnslu av oljuni. Á tann hátt hava teir fult innlit, og allar inn-tøkur koma inn til statin ígjøgnum Statoil og so víðari út til fólk. Tað er ikki so vanligt aðrastaðni í heiminum.

Hon heldur, at hon er meira frí her. Hon kann fara ein túr til Hammerfest um kvøldið. Tá man arbeiðir í Norðsjónum er ein meira avbyrgdur.

Hon kom til Hammerfest í november, og heldur at veðrið er vánaligt, alt ov kalt og avgjørt ikki eitt stað, sum hon kundi hugsa sær at búð. Hetta er ov tætt við Norðarpólin.

Takk fyri.

Niel Staurland og Solveig Karin Ytreland á goymsluni, sum bevði alla útgerð til dagligu arbeiðsuppgávurnar.

Samrøða við Niel Staurland frá Stavanger, giftur. Føddur í Australia og kom til Noreg fyrri uml. 30 árum síðani.

Pápin flutti til Australia sum ungur, og tá ið mamman doyði, avgjordi hann at flyta heimaftur til Noregs. Mamman doyði, tá ið eg var 7 ára gamal, og eg var 13 ár, tá ið eg kom til Noregs. Fyrstu tíðina búðu vit í heimbygðini hjá pápa mín. Bygdin eitur Árdal og hevur uml. 700 íbúgv. Eg tosaði bara eingilskt, tá ið eg kom til Noregs. Sjálvt um mamma doyði, meðan eg var lítill, so hevði eg tað gott hjá pápa mínum.

Eg havi verið her uppi í uml. 1 ár. Mín uppgáva er at syrgja fyri, at arbeiðsfólkið hevur alla ta neyðugu útgerðina, sum skal til fyri at gjøgnumføra arbeiðið, so sum amboð, klæðir, trygdarskógvar, verndarbrillur osv.

Øll hava somu klæðir, og

nú mugu øll hava heit klæði, tí tað er so kalt. Eg havi eisini arbeitt ymsastaðni í Noregi sum mekanikari, men eg mátti gevast vegna húðtrupulleikar. Tað er grundin til, at eg arbeiði inni á goymsluni nú. Her er eisini gott og heitt.

Eg havi arbeitt á tveimum øðrum støðum, áðrenn eg kom til Aker Kværner. Fyrst í 5 ár í einum lítlum verkstaði, har eg eisini stóð í læru, og síðani sum mekanikari á einari taksteinsverksmiðju. Eg var eitt hálvt ár í Norðsjónum við Aker Kværner, og var mest uppi í sjálvum boritorninum. Har vóru góðar arbeiðsumstøður, men fyri meg var tað mest at líkna sum eitt fongsul. Har mátti ein verða tað tíð, sum var av-

sett, oftast 14 dagar.

Noreg er blivið eitt ríkt land, nógvur vælstandur er ímillum fólk, men eg haldi, at tað gongur útyvir onnur virðir.

Kristinrúgvinn hevur nógv gott við sær, bæði til familjuna, hvussu vit liva saman og umganga hvønn annan. Eg eri ikki persónliga trúgvandi, men eg havi stóra virðing fyri teimum, sum trúgva. Eg veit, at okkurt hendir, tá ið vit doyggja, men eg havi ikki svarið.

Noreg roynir at býta út nakað av ríkidøminum til fátæk lond, teir geva um 1% prosent av bruttotjóðarúrtøkuni um árið í neyðhjálp. Teir kundu sikkurt givið meira, neyðin er ótrúliga stór, serliga eftir flóðalduna í Asia um jólini.

Men eg meini, at øll

menniskju hava sama virði, hvar tey so enn eru.

Eg veit, at tú hevur eitt serligt tilknýti til Teiland. Hvat er tað, sum ger tað?

Eg havi funnið mær konu frá Teilandi, og vit eru í Teilandi á hvørjum ári og vitja familju hennara. Tað er eitt vakurt land, og fólk. Tað er sera blítt og vinarligt. Tey hava lært meg nógv. Tey hava ikki so nógv av góðsi, men tað eru onnur virði, sum eru meira dýrabar fyri tey. Tá

ið eg verði eldri, ætli eg at flyta til Teilands og búseta meg har.

Vart tú í Teilandi um jólini?

Ja, men eg var ikki har, sum flóðaldan herjaði. Eg var longur eysturi, inni í landinum, so eg merkti onki til sorgarleikin. "Vit úr Føroyum vóru spentir eftir jól at koma yvir aftur til Noregs at vita, um vit fóru at síggja teg her". Takk fyri tað, tað er gott, at tað er so nógv umsorgan millum fólk. Eg má eis-

ini siga, at tit sum koma úr Føroyum eru sera vinarlig, blíð og løtt at umgangast.

Hevur tú nakran tíð verið í Føroyum?

Nei, tað havi eg ikki, men eg kundi gott hugsa mær at komi ein túr at vitja, og at síggja landið. Eg vóni, at fleiri kunnu koma úr Føroyum til Noregs at arbeiða, tá ið tit hava førleikan og útbúgving. Vit mangla arbeiðsmegi, so tit eru altíð vælkomnir aftur.

Melkøya fyrri umleið einum ári síðani.

Melkøya í dag - nógv er hent síðsta árið.

Motiónsrúm.

Arbeðsfólkið ruddar upp eftir sær og seta í bakkarnar til uppvaskið.

Skilja ekki rækjuuppskotið

Endiliga frættist frá politisku rækjunevndinni. Óvættad tíðindi vilja vera við, at arbeitt verður við einum uppskoti um at geva rækju-skipunum eitt endurgjald fyri havnastongsulin í Canada, sum kann vera upp til

2 mió. pr. skip pr. ár.

Nú ber illa til at gera viðmerkingar til eitt uppskot, sum ikki enn er á prenti, og har ein ikki enn kennir grundgevingarnar.

Men hetta ljóðar ikki nakad serliga greitt. Hjá okk-

um er støðan tann greiða, at antin skal gjaldast ella skal ikki gjaldast rækju-skipinum ein studning.

Skal studningur gjaldast má talan vera um eina greiða skipan, og at umdoypa studningin til endurgjald fyri havnastongsulin er í hvussu er ikki greitt.

Tað eru tveir møguleikar við einum slíkum uppskoti. Annar er, at goldið verður øllum skipum tað sama uttan mun til um veiðan hevði verið landað í Canada ella ikki. Hetta vil virka sera søkt og vil seta spurning við grundgevingina fyri uppskotinum. Ella verður bert goldið fyri túrar, tá tað hevði landað í Canada. Her verða túrar undir Eysturgrønlandi og Svalbard í hvussu er útilokaðir. Hetta vil føra til, at teir, sum einki fáa, vilja siga vera fyri vanbýti.

Og so er spurningurin um hetta modelið er eitt krummspring fyri at sleppa undan WTO niðurstöðuni hjá lógmannsskrivstovuni. Tá vil tað virka beinleiðis láturligt.

Men nú mugu vit bert biðja til uppskotið er lagt fram, um tað verður lagt fram.

Manningin skal órógvast sum minst

Vit fara at minna á protokollatið frá seinastu samráðingum, har dentur verður lagdur á, at tá skip eru í havn, skal manningin órógvast minst møgult, tó soleiðis at neyðugt arbeiði verður útint.

Tað mest ítökiliga í hesum er, eftir

okkara fatan, spurningurin um at taka ís hjá ísfiskaskipum. Hetta hevur órógvað mangan fiskimann millum túrar, og hetta er eitt arbeiði, sum manningin eftir okkara tykki skal sleppa undan. Tó við tí fyrirvarni, at neyðugt arbeiði verður gjørt.

Manningarfeløgini eru samd mótvegis ALS

Vit hava í undanfarnum bløðum greitt frá mannagongdini í samband við endurskoðanina av ALS, har fiskimenn hava samtykt, at teirra umboð tekur ikki við vali sum stýrslimur í ALS, sum støðan er.

Tað er kanska ikki komið nóg greitt fram, at tað eru øll manningarfeløgini hjá fiskimonnum, sum standa aftan fyri hesa støðu. Hesi eru Føroya Fiskimannafelag, Føroya Skipara- og Navigatørfelag, Maskinmeistarafelagið, Føroya Motorpassarafelag og Meginfelag Útróðrarmanna. Hesi feløg mynda ein bólk, sum eigur ein lim í stýrinum fyri ALS, og

sum eisini átti ein lim í teirri nevndini, sum fyri tveimum árum síðan varð sett at endurskoða ALS skipanina, og hevur Óli Jacobsen verið umboð hjá øllum bólkinum í hesum arbeiðinum.

Sum greitt frá í undanfarnum bløðum er úrslitið av hesum arbeiði í heila tikið sera tunt. Men tað, sum er avgerandi fyri okkum, er, at formaðurin í bólkinum, Karin Kjølbro, frá fyrsta degi av hevur sett í seg, at fiskimenn skuldu ikki fáa sømdir fyri eitt fimmoyra. Henda støðan var fyrst og fremst grundað á skattaskipanina hjá fiskimonnum. Eitt formansarbeiði, sum er

grundað á eina slíka støðu, kunnu vit ikki undir nokrum umstøðum góðkenna.

Hesa støðu hevur landsstýrismaðurin í arbeidarmálum Bjarni Djurholm tikið til sín sum sína egnu og lat uppskot fram á ting samvarandi.

Við eini slíkum politiskum hugburði vil tað als onga meining hava hjá fiskimonnum at vera umboðaðir í ALS stýrinum.

Tá vil møguleikin hjá manningarfeløgnum at fáa úrslit fyri limirnar vera munandi størri uttanfyri stýrið enn innanfyri. Men hetta koma vit aftur til.

Fyrispurningur um skattaviðurskipti

Hvussu nógv hevur ein persónur í Tórshavn (uttan barnafrádrátt) eftir í 2005 eftir skatt við fylgjandi inntøkum:
Í útrokningini er ikki hædd tikin fyri arbeiðsmarknaðargjöldum.

Skattskyldug inntøka	Skattur
300.000	121.049
350.000	148.124
400.000	175.199
450.000	202.274

Hvussu nógv hevur ein sjómaður við fiskimannafrádrátti í Tórshavn (uttan barnafrádrátt) eftir skatt við fylgjandi inntøkum:
Í útrokningini er ikki hædd tikin fyri arbeiðsmarknaðargjöldum.

Hetta er partur av skjali, sum vísir nevndararbeiðið í nevndini, sum hevur endurskoðað ALS. Á einum teimum seinastu fundunum í nevndini bevði formaðurin útvegað eina útrokning av skattaskipanini hjá fiskimonnum, hóast benda einki hevði við hetta mál at gera. Grundgevingin hjá formanninum fyri at ganga ímóti eini og hvørji skipan fyri fiskimenn var, at menn við slíkum skattasømdum skuldu í hvussu er ikki við bennara vilja fáa nakrar sømdir frá ALS!

Tá bugsað verður um, hvussu hetta mál hevur verið nýtt móti fiskimonnum sum tað m.a. er lýst í TV2 málinum, so er tað þúra greitt, at fiskimenn kunnu ikki virka við eini lóg sum er komin til verðina á slíkum grundarlagi.

Tær bestu og biligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radioútgørð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgørð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgørð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatións-útgørð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatións Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítil skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikations	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjónvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinet	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
Sjálvandi hava vit
útgerð til GMDSS
SYN og Service,
sum vit eisini gera

SKIPSTIMBUR & APTERING

Vit átaka okkum alt arbeiði innan skipstimbura og aptering, so sum nýggja messu, brúgv ella lugar.

Sp/f Skipstimbura og aptering

v/Jón Jacobsen · FO-470 Eiði · Tlf: 22 23 86

Dagbókin hjá Bernhaldi, 4. partur:

Gerandisdagur við deyðsiglara

At taka úr blaðnum

Síðurnar 9, 10, 15 og 16 kunnu takast úr blaðnum

Í hesum partinum fáa vit eina góða lýsing av gerandisdegnum við eini slupp uttan motor. Hóast lívið kundi vera nakað trivielt, so hendir nærum altíð okkurt. Men tað ringasta er ikki at koma inn hagar brævið frá gentuni bíðaði!

Týsdagur, 22. juli 1930

Fint veður! Sólskin í allan dag. Ógvuliga heimligt. Tað hevur verið stilli mest sum allan dag. Seint seinnapartin hevur tó verið eitt fleyr av landnyrðingi. Aldan hevur verið tung, so niðurstandurin hevur verið av tí ringasta. Eg havi verið í lastini seinnapartin í dag, og í kvöld skilti eg eplir.

"Seagull" rýmdi út til Steinin. Vit eru enn á stóra grunninum. Fiskiskapurin er nokk o.u. 5-600 fiskar. Síðan er einki annað uttan, at alt er væl.

Mikudagur, 23. juli 1930

Tað var gott veður fyrrapartin. Sólskin og eitt lítið fleyr av landnyrðingi. Veðrið er tað sama nú, men nú er toka.

Vit sigla nú norður til Kappan hugsi eg. T.v.s. vestur er tað. Einki skip sæst sjálvsagt, men vit hoyra eitt motorskip. Vit hava nokk o.u. 300 fiskar. Eg havi gjørt mitt vanliga arbeið og skilt eplir.

Eg leingist. Eg hugsi nú bara um, hvussu stuttligt tað verður at koma heim aftur, serliga nú, og eisini um at fáa bræv. Tað vænti eg mær um átta dagar. Tað verður hugnaligt. Alt væl.

Hósdagur, 24. juli 1930

Veðrið hevur verið gott í dag. Tað hevur verið eitt lot av eystri, nakað av størldu. Vit hava o.u. 400 fiskar. Ein fransmann havi vit sæð, hann kom tætt aftanfyri okkum. Vit eru ikki við Kappan, sum eg helt, men á Skagibankanum.

Eg havi verið ógvuliga illa hýrdur í dag, hví veit eg ikki. Tað hevur alt fallið mær so strævið, og illa til sinnis havi eg verið av so gott sum ongum. Nakað strævið havi eg eisini havt tað. Eg havi verið í lastini, skilt eplir og spulað dyrk. Eg leingist nokk eftir brævi, hugsi eg. Nú eru 68 dagar eftir. Alt væl.

Fríggjadagur, 25. juli 1930

Veðrið var fint í dag. Fiskurin var ikki av tí mesta, vit høvdu nokk o.u. 3-400 fiskar. Tað var sólskin og eitt lítið lot av landsynningi.

Eitt skip preiaði okkum í dag. Tað er langt síðani, at vit frættu nakað frá øðrum skipum. Preiarin var "Ruth", hon hevði 23000.

Teir høvdu verið heima. Skipini høvdu fiskað ein hóp, summi høvdu upp í 34000.

Nú sigla summi heim at landa, tað er ólíka. Vit sigla afturímóti, longur vestur. Vit sigla nú til Kappan, so inn verður ikki farið rættiliga enn. Alt væl.

Leygardagur, 26. juli 1930

Veðrið var fint fyrrapartin, stilli og slætt. Í kvöld ruskaði hann so knappliga. Tað er nú nógur vindur og tøssutur sjógvur. Nú eru teir lidnir at gera reint. Vit hava o.u. 1000 fiskar í dag.

Ein íslenskur motorur preiaði okkum í kvöld, hann var frá Ísafirði og æt

Tankarnir vóru sum vera man hjá nýforlovaðum dreingi alla tíðina hjá gentuni Onnu. Her er hon saman við mammu síni.

"Geysir". Teir høvduongan fisk, teir vóru nústaðni komnir frá landi. Eitt annað skip er her.

So fekk hendan vikan ein enda. Gud signið sunnudagin fyri okkum. Gud havi lov, at alt er væl.

Sunnudagur, 27. juli 1930

Tað var ikki gott sunnudagsveður fyrrapartin í dag. Tað var klárt og sólskin, men væl av vindi og ógvuliga gjálvut. Seinnapartin var frægari, og í kvöld er tað gott.

Vit høvdu ein góðan sunnudag kortini. Vit høvdu sum vanligt lestur um middagin og andakt kl. 7. Eg vildi ynskt at verið heima í kvöld, so hevði eg nokk fingið ein spadseritúr, sum mær plagar at dáma so væl, og so. Ættin er vist eystan.

Heim, heim, kæra heim, nei, einki er sum tú, sum tú mitt kæra heim.

Alt væl.

Mánadagur, 28. juli 1930

Eg var ógvuliga illa tilpassar í dag, av tí at eg einki svav seinastu nátt. Eg lá og læs til kl. 2 um náttina, men sovnaði ikki fyrr enn klokkan hálgum fyra. Eg havi sovið í dag, hvørja ferð tjansur hevur verið.

Í lugarinum var sovið og etið, og her helt manningin til, tá ikki varð arbeitt. Hesa bugnaligu tekning stendur Bárður Jákups-son fyrri. Í seinasta parti spurdu vit hvat "ryssan", sum Bernhard umrøður, er. Hetta er bonkur ella bretti, sum er aftanfyri bordið í lugarinum.

Í kvöld havi eg verið í lastini. Vit máttu lempa krubbu úr, so tað var strævið. Nú er kl. 11 áðrenn eg sleppi í koyggjuna.

Veðrið var gott. Ættin er vist eystan. Vit hava 400 fiskar í dag. "Milly" preiaði í dag, hon hevur verið heima við 290 skp. og hevur 8000 inni aftur. Alt væl.

Týsdagur, 29. juli 1930

Tað hevur verið av allar finasta veðri í dag. Stilli og dýrdarslætt. Eg havi nú gjørt slætt borð og koyrt øll eplini til sjós, vit hava bara ein døgurða eftir.

Fiskur hevur eingin verið, vit hava ikki meira enn 100-150 fiskar. Tvey fartoy siggjast her. Nú vænti eg, at vit fara inn skjótt.

Eitt lot er í kvöld, hvaðani tað kemur, veit eg ikki. Eg eri vist farin at leingjast heim haldi eg. Tað er nokk nakað tíðliga enn, men brævið leingist eg eftir nú. Alt væl.

Mikudagur, 30. juli 1930

Veðrið hevur verið av tí allar besta í dag, men lítið av fiski. Vit hava nokk o.u. 250 fiskar.

Vit hava preiað "Oskar", hann hevur verið heima við 200 skp. og hevði 7000 inni aftur. Vit rýma nú av Kappagrunninum. Kastaðu á Strandagrynnuni, men fingi einki.

Ættin er høgur eystan. Nú verður tað nokk til tað, at vit fara inn fyrst ið vindur verður.

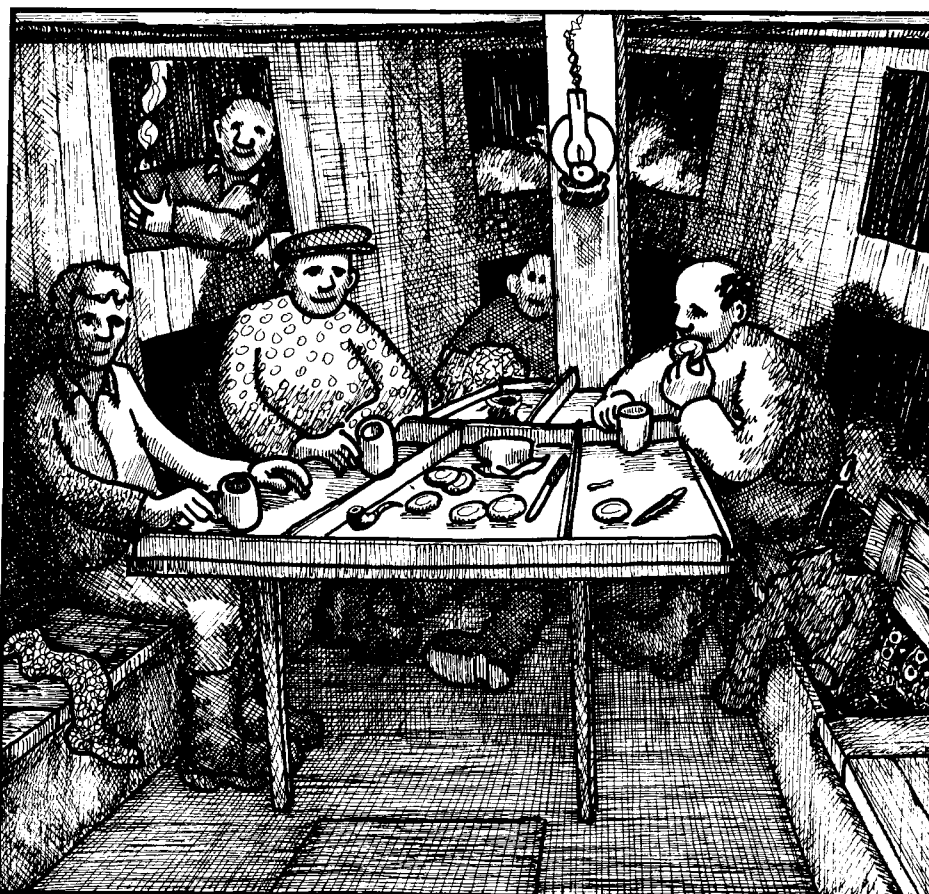
Fyrsta rendi verður á Skagibankan. Nú er komið so langt. Nú vænti eg mær skjótt bræv. Alt væl.

Hósdagur, 31. juli 1930

Gott veður. Hava roynt inni ígjøgnum á Skagibankanum, men fiskur vísti seg eingin at vera. Vit hava nokk o.u. 100 fiskar.

Nú er stundin komin, at vit fara inn. Vit sigla nú. Hjá mær hevur dagurin

Framhald á næstu síðu

verið lættligur, havi einki gjørt uttan kókað.

Í dag hefur verið beistalív umborð. Teir hava spulast upp á lívið. Úrslitið varð, at fyra máttu úr hvørjum tráði.

Nú er eitt fitt lot til vildar, so vit verða nokk inni hjá brøvunum í morgin tíðliga. Ættin er nokk landnryðingur ella okkurt sovorðið. Alt væl.

Fríggjadagur, 1. august 1930

Tað gekk sum eg væntaði. Vit vóru inni tá okkara klokka var 12, men tá slerdu teir "glas" á "Fyllu", tá var teirra klokka 10.

So varð farið í land. Óla Jákup var her, søgdu teir. Eg var sjálvsagt spentur, tí hann hevði brøv til okkum. Eitt var til mín. Eg ornaði við, men tað var ikki frá henni, tað var frá Elsu. "Hon" var ikki heima. Eg bleiv skuffaður, men á Skála, tá vænti eg mær bræv.

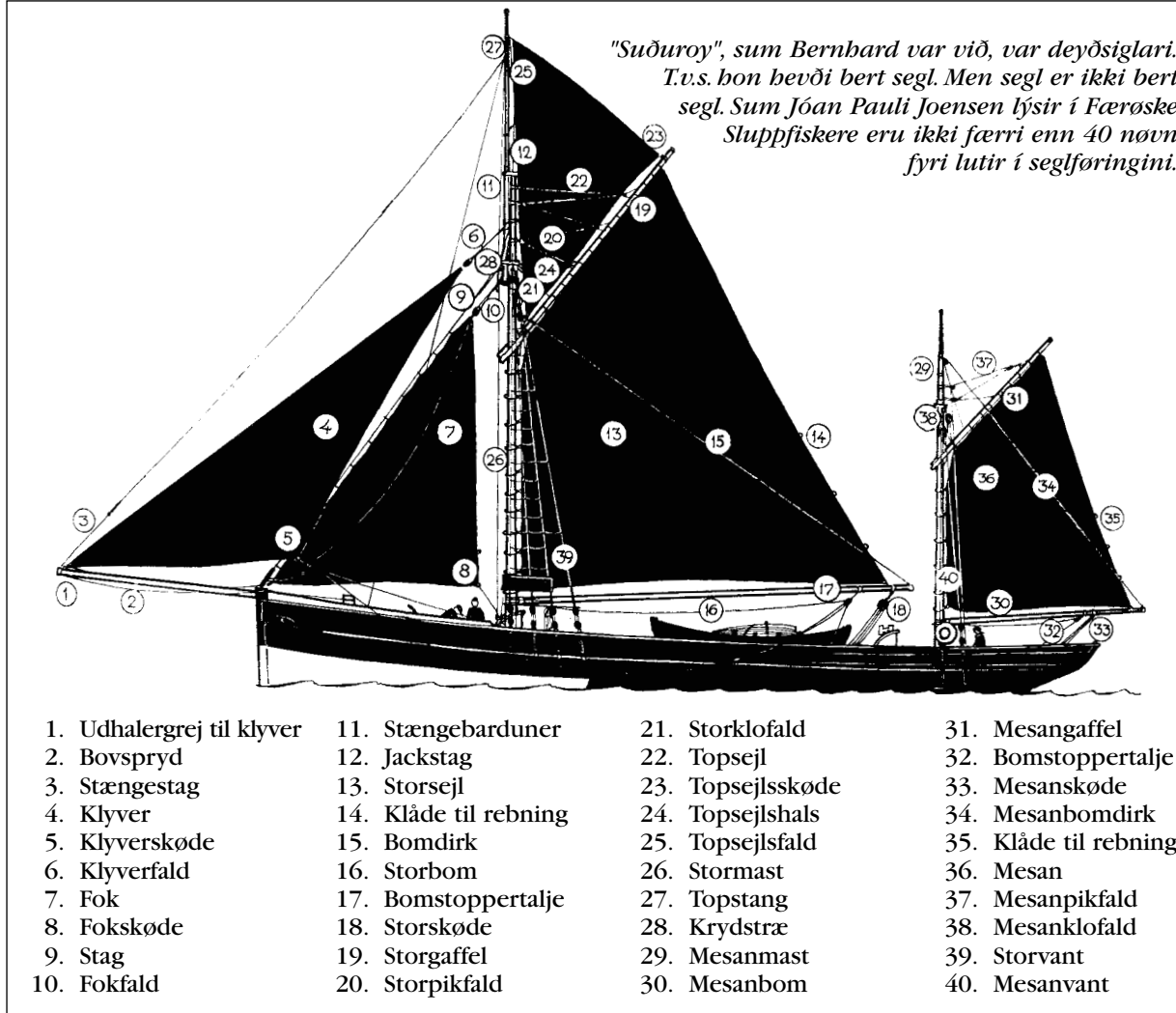
Vit vóru annars inni á sjómansstovuni. Har var hildin ein andakt. Síðani gingu vit og travaðu eitt sindur. Ísur og sild komu umborð í dag. Alt væl.

Leygardagur, 2. august 1930

Hava lossað vatn og sligið stórseglið undan og várseglið undir. Nú eru vit klárir at fara út, men vit blíva liggjandi her til í morgin.

Trý skip eru innkomin í dag. Tað eru "Milly", "Flower" og "Seagull". Ja, "John Brown" er eisini inni. Vit vóru eisini í landi í kvöld. Tað hefur verið ein grúuligur trafikkur í dag. Norðmenn hava tust inn í allan dag, til at halda sunnudag.

Vit vóru til andakt á sjómansstovuni. Síðani prátad í eg við Herlon, frætti tíðindi úr Føroyum. Jákup hjá Magnusi er giftur, segði hann. Alt væl.

"Suðuroy", sum Bernhard var við, var deyðsiglari. T.v.s. hon hevði bert segl. Men segl er ikki bert segl. Sum Jóan Pauli Joensen lýsir í Færøske Sluppfiskere eru ikki færri enn 40 nøvn fyri lutir í seglføringini.

1. Udhalergrej til klyver	11. Stængebarduner	21. Storklofald	31. Mesangaffel
2. Bovspryd	12. Jackstag	22. Topsejl	32. Bomstoppertalje
3. Stængestag	13. Storsejl	23. Topsejlsskøde	33. Mesanskøde
4. Klyver	14. Klåde til rebning	24. Topsejlshals	34. Mesanbomdirk
5. Klyverskøde	15. Bomdirk	25. Topsejlsfald	35. Klåde til rebning
6. Klyverfald	16. Storbom	26. Stormast	36. Mesan
7. Fok	17. Bomstoppertalje	27. Topstang	37. Mesanpikfald
8. Fokskøde	18. Storskøde	28. Krydstræ	38. Mesanklofald
9. Stag	19. Storgaffel	29. Mesanmast	39. Storstang
10. Fokfald	20. Storpikfald	30. Mesanbom	40. Mesanvant

Sunnudagur, 3. august 1930

Í dag var eg uppi kl. 7. Nakað aftaná komu Óla Jákup, kunoyingurin og ein dalbingur umborð.

Eg fór ikki í land fyrr enn kl. 8 í kvöld. Eg havi skrivað bræv heim. Tað eydnaðist akkurat, at eg slapp í land tá. Síðani var eg til møti í kirkjuni, har bleiv talað á íslendskum. At ganga úti tímdi eg illa, fólkid var so tætt sum mýggjabitur at siggja. Eg var síðani á sjómansstovuni til vit fóru umborð aftur.

Tað var heldur illfýsið veður, vindur og mjørki. Ættin er vist eystan. Alt væl.

Mánadagur, 4. august 1930

Ættanin var at fara út eftir midnátt, men tað var ein

kolandi stormur, so vit máttu koyra bæði fyri hana. Summi skip fóru kortini í drift.

Í kvöld var so nógv fólk umborð, at eg og Jákup Pauli rýmdu í land kl. 10. Eg ætlaði mær at sova, men fekk ikki frið. Vit komu so umborð aftur kl. 12, tá rýmdi alt fólkid, so tá bleiv friður. Vit vóru bara á sjómansstovuni, har var ein lítill andakt hildin. Kaffi fingi vit har. Elektrikarin hevur verið tvær ferðir umborð, men einki er gjørt við radioið. Alt væl.

Týsdagur, 5. august 1930

Vit fóru heldur ikki út í dag. Veðrið var tað sama. Tey fartoy, sum inn eru komin, siga frá óveðrið

uttanfyri. "Neptun" kom inn í kvöld. Teir siga, at tað hefur verið toluligt veður úti til havs. Teir hava nú 10000 inni og hava verið heima við 26000.

Eg ætlaði mær ikki í land í kvöld heldur, men fór kortini tá kl. var 9. Eg var uppi einsamallur til kl. 12 í dag. Eg spulaði dúrkini. Tey trongdu so sanniliga til tað. Í morgin fara vit út. Elektrikarin kom ikki umborð í kvöld, so vit fáa ikki radioið í ordan. Ættin er eystan. Alt væl.

Mikudagur, 6. august 1930

Vit fóru frá ankarið kl. 7 í morgun. Veðrið sá út til at vera heldur frægari. Hini føroysku skipini lóust

ikki um vón. Vit gjørdur alt klárt áðrenn vit komu út um Siglunes.

Veðrið uttanfyri er toluligt, men aldan er stór. Summir spýðu. Nú eru vit á Skagibankanum, tað bleiv avhålað kl. 3 seinnapartin. Fiskurin er kanska nakað lítill og veðrið er heldur sjaskut, men nú eru vit aftur komnir til havs.

Ættin er vist tann sama - eystan. Einki skip sæst og alt er væl.

Hósdagur, 7. august 1930

Í dag hefur verið heldur ilsligt veður. Tað var ikki nógvur vindur, men óslætt, regn og toka.

Vit hava o.u. 6-700 fiskar. Eg havi aftur í dag bakkað breið. Snørið havi eg ikki rørt, tað fellur mær so

sjáldan inn at gera tað.

Vit hava í kvöld tosað nakað um barnadagarnar. Fyri mær sær tað út, táid eg hugsi meg um, sum eg ikki eri á beinari leið. Tað var hetta sum eg droymdi um tá. Nei, nei, fyri mær sær alt grátt út. Eg havi onga interessu fyri hesum arbeiðinum. Eg eri, sum eg ofta havi sagt, á eini skeivari hill, og eg havi skyldina sjálvur, haldi eg. Gud hjálpi tú mær, at eg kann fylla mítt pláss í samfundinum.

Ættin er landnryðingur. Alt væl.

Fríggjadagur, 8. august 1930

Í dag hefur verið gott veður, men nakað myrkt og stór alda. Vit hava í dag fingið 750 fiskar. Trý skip hava vit sæð, "Neptun" og eitt hildu teir seg kenna fyri "Milly". Fólkid er mest sum illa tilpassar. Tað er man altíð, fyrst man kemur út úr havn.

"Nabb" hevur ikki hugt at snørinum enn, eg veit ikki hvat teir hugsa. Teir hava ikki meira enn knapt 400 fiskar enn. Hevði eg sloppið frá breiðinum, so hevði eg kunna drigið mær nakrar, men tað verður leingi enn.

Nú fer lanternutiðin at koma. Tá fer tíðin at halla. Gud latið hana enda í góðum.

Ættin er sikkurt tann sama. Regn seinnapartin. Alt væl.

Leygardagur, 9. august 1930

Tað hefur verið gott veður í dag, men dimmligt. Tað hefur verið dimmligt í veðrinum allar dagarnar, síðani vit komu út av Siglufirði, og eisini meðan vit lógu inni har.

Fiskiskapurin hevur verið meira smáligur. Vit hava nokk o.u. 5-600 fiskar. Kl. 7 í kvöld bleiv innhálað, mest tí, at tað var eingin fiskur. Eg havi havt mítt stríð til at pussa upp í báðum endum til í morgin. Eg var ikki liðugur fyrr enn á midnátt.

Tað er eitt lot í kvöld, men eg veit ikki hvat ættin er.

Vit hava í dag sæð "Ruth" og "Neptun". Alt væl.

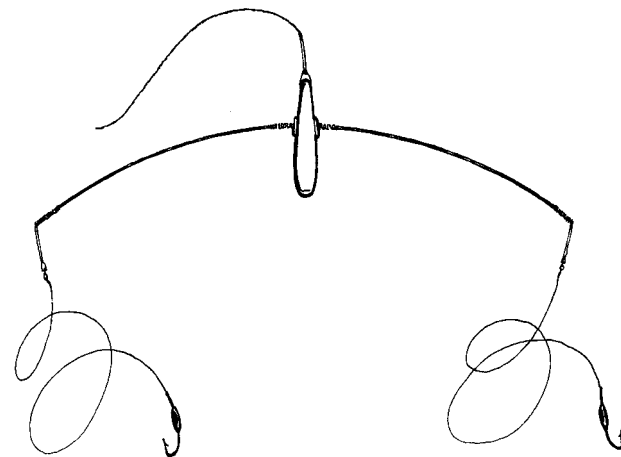
Sunnudagur, 10. august 1930

Í morgun var veðrið gott, burtursæð frá, at tað var kolasvart í mjørka. Tað hevur tað verið allan fyrripartin. Nú er mjørkin lættur í, men nú er vindur komin ístaðin. Enn er ikki nakað idylliskt veður, tí sólin goymir seg. Men veðrið er tó gott nú.

Vit hava havt lestur í dag, sum vanligt, og and-

At taka vatn var ikki bert sum at siga tað. Hetta verður eisini lýst av Bárð Jákupsson. Vatnið verður ført umborð við árabáti, har segldúkur verður lagdur í hvønn sín enda av bátinum. So ræður um at finna ein foss á landi og oysa uppí. Og so umborð at fylla uppí tangarnar.

Hetta var reiðskapurin, sum varð nýttur, teinur og búkar. Hann varð bundin í eitt snøri sum gekk upp til fiskimannin, sum stóð og "flaði". Hann dró snørið upp og loraði niður til fiskur beit. So at draga upp, og hetta kundi vera 100 metur ella enntá fleiri hundrad metur. Snøri varð brúkt til mitt í 50-unum, og varð tá avloyst av snellu, sum seinni varð avloyst av teldustýrdari snellu, sum sjálv flar og sjálv dregur upp, tá fiskur er á. Høvdu teir gomlu vítað!

"Slangan" – eitt söguríkt skip

Í seinasta blaði hövdu vit eina frásögn um hendingina, tá skonnartin "Slangan" rak á land í Hvalba og gjørdist vrak 16. februar 1900. Í hesum sambandi varð eisini greitt frá bragdinum, sum hvalbingar framdu, tá teir í evstu løtu bjargaðu allari manningini í ótespiligum ódnarveðri.

Mortensens menn, sum áttu "Slanguna", hövdu hana í sigling m.a. til út-handlarnar, sum teir hövdu í mongum bygdam. Og fyri teir var missurin dyggur, tí hvørki skip ella farmur vóru tryggjað, tá teir mistu skipið.

Frammanundan hevði reiðarið eina aðrar skonnart, sum bar sama navnið. Báðar hesar skonnartir gjørdust í mangar mátar søguligar, serliga í sambandi við fleiri brøgd, sum vóru framt við hesum báðum skipum.

Mortensens menn keyptu seinnu "Slanguna" í Liverpool 9. februar 1897, tá tann fyrra varð seld til Íslands.

Seinna "Slangan" var bygd í West Cowes á oynni Wight í 1862. Hon var fore-and-aft skonnart og merkt til 67.08 br. tons.

Hans Pauli Kjærbæk, vanligi nevndur Nellie Palli var skipari á seinnu "Slanguni", tá hon fór á land í Hvalba, og hann var eisini skipari mestu tíðina ári frammanundan.

Nellie Palli var føddur í Porkeri 8. mai 1871, – sonur Jóan Jákup Kjær-

bæk, ættaður úr Billhúsi í Sunnba, men giftist til Porkeris og búði í Búðini.

Nellie Palli vandist til skips hjá kenda skiparanum, sum vanliga verður nevndur Kvívíks Jógvan. Kvívíks Jógvan var í mong ár skipari á gomlu "Slangu", og er tiltikin fyri fleiri brøgd, sum hann framdi við hesum skipi.

Nelli Palli kom so stutt í góðar hendur umborð á gomlu "Slangu", og tað, hann har lærði merkti hann allar dagar. Sagt verður um hann, at hann var sjáldsama røkin og tiltikin skilamaður á sjónum.

Nellie Palli er kendur fyri fleiri brøgd, sum hann framdi á sjónum, og í hesum sambandi fara vit her at greiða frá bragdinum, sum hann við góðu manning síni framdi, bert fáar mánaðir undan at "Slangan" rak á land í Hvalba og gjørdist vrak.

Fyrst í november mánað í 1899 vóru fleiri bátar úr Hvalba á útróðri fyri eystan.

Veðrið var gott um morgunin, teir fóru frá landi, men um eitt tíðina fór hann at vaksa vindin av

Hesin málningurin hjá Williami Smith hongur í fiskimálaráðnum.

Hann lýsir eina bjargingarferð í 1890 hjá fyrru "Slanguni" vestanfyrri Suðuroynna.

útsynningi suðri, og fóru tí bátarnir at leita til lands. Vindurin vaks í hvørjum og var skjótt so nógvur, at allir bátarnir róðu ikki Hvalba upp.

Fýra av teimum vundu ikki longur enn inn á Hvannhaga og settu upp har, meðan ein bátur slapp ikki longur enn upp undir Múlatanga, har teir royndu at halda sær lívd av landi.

Á hesum báti vóru Hans Holm, og synir hansara Dánjal Jákup og Tummas Pauli. Fjórdi maðurin var Tummas Pauli Jensen. Tá báturin kom ikki aftur til lands, fór maður úr Hvalba upp á Tvøroyri at fáa skip at fara at leita.

"Slangan" lá á fjørðinum, og Nellie Palli varð biðin at fara av stað við henni.

Tað gekk ein lóta áðrenn teir vóru klárir. Tí hon lá fyri báðum akkerum og hevði nógv ketu úti, og seglini repaðu teir, áðrenn tey vóru sett.

Manningin á "Slanguni" var umframt Nellie Palli, Jens Michael Jensen, Dánjal Jóhan Kjærbæk, og Palli í Mýruni, og Jóhan Villumsen úr Hvalba, men av tí at teir vóru heldur fáir, fór Dánjal Jóhan á Gaddi í Froðba eisini við.

Tað var um 5-tíðina, teir hildu av stað, men komnir út um Boðarnar var stormurin so nógvur, at teir máttu taka fleiri rep niður.

Teir hildu nú leiðina móti Múlatanga, har teir hövdu fingið at vita, at báturin mundi vera staddur, men fyri at koma skjótari fram, helt "Slangan" sær úti á fyrri at hava streymin við og javnari vind, tí hann kastaði øðiliga av landi.

Tá ið teir vóru komnir á Múlatanga, var bølaniða og tjúkt í regni.

Eitt sindur norðan fyrri tangan vendi "Slangan"

suður yvir so tætt í landi sum gjørligt, og samstundis blussaðu teir og brúktu mjørkalúðurin. Hetta var hættislig sigling, tí glaðurnar vóru frekar og komu úr øllum ættum, og upp í millum var blika logn.

Sum teir sigla, hoyrdu teir róp frá bátinum tætt inni undir landi, men teir sóu hann ikki og kundu ikki fara nærri.

So varð siglt norður við aftur og upp aftur nærri, meðan teir blussaðu, og soleiðis hildu teir "Slanguna" gangandi einar 15 - 20 ferðir aftur og fram, har teir hildu bátin vera.

Um 11-tíðina, tá ið teir komu norður við landinum, sóu teir knappliga bátin einar 20 favnar frá teimum, men tá var ov seint, tí "Slangan" var tá so nær landi, at teir fingi ikki lagt upp í, men máttu halda av, og tá ið teir

hövdu fingið vent, var báturin ikki at siggja.

Næstu ferð teir sóu bátin aftur, vildi so illa til, at bæði stórsegl og klyvari fóru í lepar, men teir fingi rópt til bátsmann-ingina at halda seg nær landi til "Slangan" kom aftur.

Meðan teir slógu onnur segl undir, rak "Slangan" út millum ogggjarnar, men so varð hildið aftur inn undir land. Har siglt var aftur og fram til út móti 1-tíðina um náttina. Teir hoyrdu mennirnar rópa, men "Slangan" kundi ikki fara nærri, og ikki tordu mennirnir at rógva út móti henni, tí hav og himmal stóð í einum roki.

Siglt varð nú norður yvir og út frá landi, har meira javnur vindur var, men ikki fóru teir longri frá, enn at teir kundu vera skjótir við bátinum, um

løgir vóru at koma honum til hjálpar.

Í lýsingini var veðrið batnað eitt sindur. Siglt var nú móti landi har báturin átti at liggja, og komir so nær, sum teir tordu, róði báturin út móti "Slanguni", og mennirnir vórðu tiknir um borð. Teir vóru illa fyrirkomnir, vátir sum teir hövdu sitið alla náttina við ringum vónum um at verða bjargaðir. Og ikki hövdu teir kunnað sett upp, har teir vóru staddir, tí meitilberg var fyri.

Fyri hetta sjómansbragdið, teir hövdu útint við "Slanguni", fekk Nellie Palli bjargingarmedalju, og manning hansara eina samsýning í peningi.

Nellie Pallie starvaðist seinni hjá Mortensen inni á Hvítanesi, – hann doyði 15. februar 1953.

Hetta er Nellie Palli, sum fekk bjargingarmedaljuna bøgumegin fyri sjómansbragdið, sum hann hevði útint við "Slanguni".

Mortensens menn áttu tvær skonnartir, sum bóru navnið "Slangan". Hendan frásögnin er um ta seinnu, sum teir keyptu í Liverpool 9. februar 1897. Tann fyrra "Slangan" varð um somu tíð seld til Íslands.

Fiskamarknaðurin í Klaksvík og Havn

Sum vit hava greitt frá í undanfarnum bløðum, hevur nevndin í nýstovnaða fiskamarknaðinum havt fundir kring landið fyri at kunna um virksemið hjá fiskamarknaðinum og fyri at fáa íblástur frá viðskiftafólkunum, tað veri seg fiskimenn ella fiskakeyparar. Gongin á fundunum hevur verið, at stjórin á Faroe Fish Market, Jens Olsen, hevur havt eina power point framløgu. Her hevur hann fyrst greitt frá stovnanini og gongdini hjá tí upprunaliga Fiskamarknaðinum frá stovnanini í 1992, og síðan hevur hann greitt frá gongdini, sum hevur ført til, at fiskamarknaður og landingarmiðstöð eru býtt upp í tvey sjálvstøðug feløg. Hetta eru viðurskipti sum greitt er frá áður her í blaðnum.

Síðan hevur orðið verið fritt, og menn, og enn tá onkur kvinna, eru komnir bæði við hugskotum og spurningum. Summir av spurninginum hava eisini snúð seg um landingarmiðstöðina. Hon hevur eisini verið umboðað á fundunum og hevur tískil kunnað svarað fyri seg. Men dentur hevur verið lagdur á, at nú er talan um tvey ymisk feløg. Annað hevur til uppgávu at selja fisk, meðan hitt er ein landingarmiðstöð av mongum. Men her er tó eisini neyðugt við samskipan

og samstarvi.

Tað hevur fitt av fólki verið á fundunum og spurningarnir hava verið

nógvir og góðir. Teir hava snúð seg um øll mógulig viðurskipti. Millum annað hava hugskot verið um

sølutíðir. Aðrir spurningar hava verið um kassar og um gjöld. Aftur aðrir um nær fiskurin er seldur,

t.v.s. um í hvønn mun sölur kunnu takast aftur. Uppaftur aðrir um møguleikarnar fyri at fáa út-

lendskar keyparar hendanvegin o.s.fr. Tað kann verða nevnt, at onkur hevur víst áhuga, men bert tíðin fer at vísa, hvussu hetta fer at roynast.

Allir hesir spurningar verða tiknir upp av nevndini, og alt verður gjørt fyri at eftirlíka settu uppskotini um ábøtur, so tænan kann gerast so góð sum gjørligt. Tað sama fer Landingarmiðstöðin at gera.

Fiskamarknaðurin hevur eisini verið á fundi í fiskimálaráðnum, har sama framløgan varð gjørd, og har tosað varð við landsstýrismann og umsiting um, hvussu viðurskiptini millum partarnar skulu gerast so laglig sum gjørligt. Hesum hava báðir partar ein upplagdan áhuga fyri.

Tað er eisini greitt, at seinasta orðið ikki er sagt við hesum fundunum. Neyðugt er at hava eitt støðugt samskipti millum partarnar, sum skulu nýta fiskamarknaðinum. Og tað er eisini upplagt, at FF-blaðið fer framvir at hava støðug tíðindini frá fiskamarknaðinum. Men onnur stig verða eisini tikin gjøgnum heimasíðu og møguleika fyri telefon-svarara, har tað skal kunna bera til at kunna seg prísirnar á fiski.

Vit hava nakrar myndir frá almennu fundunum í Klaksvík og Havn.

Myndir frá fundinum í Havn:

Frá fundinum í Havn: Harry Benjaminsen, Auðunn Konradsson, hesir báðir eru nevndarlimir, Mortan Johannesen hjá Andreas, Julius Sørensen og Jósup Henriksen. Hesir triggir hava drúgvar royndir við fiskivinnu bæði á sjóvi og landi.

Ikki vóru nógv konufólk á fundunum, men kortini.

Fundarfólk.

Martin er kendur sum tænanði andin á Hafnia, nú fer hann til skips við Norðborg.

Myndir frá fundinum í Klaksvík:

Elsebeth Poulsen og Julius Johannesen roynd fiskavirkisfólk.

Olaf Sivertsen úr Norðdepli.

Frá vinstru: Hans Silvian Jacobsen og Absalon í Buð.

Fundarfólk.

Jákup Sólstein, formaður í Reiðarafelagnum og Auðunn Konradsson, formaður í felagnum fyri útróðrarmenn vóru eisini ímillum fundarfólkið.

Høgni Hansen, uppboðsbaldari.

Johannus Olsen, nevndarlimur í Fiskamarknaðinum og formaður í Ráfiskaseljarafelagnum.

Óli Karl Olsen, útróðrarmaður.

Kristian Fríðrik er stjóri á Landingarmiðstöðini.

Hans J. Justesen er elsti maður sum hevur verið á fundunum. Hann er 92 ár, og í 2004 var hann tann fyrsti sum avreiddi til fiskamarknaðin í Klaksvík. Her sæst hann saman við Jens, stjóranum á Fiskamarknaðinum.

Minningarhaldið í Newcastle

Sum vit fyrr hava greitt frá, verður 8. mai minningarhald í Newcastle í sambandi við, at 60 ár eru liðin, síðan 2. heimsbardagi endaði. Í hesum sambandi verðauttan iva nógv minningarhald í londunum, sum vórðu rakt av hesum ragnaroki, og her vóru Føroyar jú eitt av teimum.

Fyrireikararnir av danska hátíðarhaldinum bjóða eisini føroyingum at vera við.

Skráin er henda:

Sjálvt hátíðarhaldið verður sunnudagin 8. mai, men roknað verður við, at gestirnir koma 6. ella 7. Tann 7. verður fyriskipað ein samkoma fyri luttakarunum.

Minningargudstænastan verður í St. Nicholas Cathedral 8. mai kl. 12,

har Københavns Drengekor fer at syngja. Kransar verða lagdir við bretska og donsk minnismerki. Tað verður eisini donsk flotavitjan. Millum luttakararnar verður danski sendimaðurin í London og borgmeistarinn í Newcastle. Uttan iva verður okkurt føroyskt íkast, men hetta er tó ikki fastlagt enn.

Aftaná gudstænastuna verður móttøka, og um kvöldið verður døgurði.

Skipað verður fyri pakkaferð til Newcastle, har farið verður úr Føroyum umvegis Aberdeen til Newcastle fríggjadagin 6. mai og komið verður aftur mánadagin 9. mai um Keypmannahavn. Áhugað eiga skjótast gjørligt at venda sær til Faroe Travel, tlf. 312600.

Danskir fiskimenn óttast kapping úr Viktoriatvatninum í Afrika

Tað má sigast, at tann sokallaða globaliseringin ger meira og meira um seg. Nú hava vit jú vant okkum við at hoyra um kapping og hóttan úr Kina. Men í danska blaðnum Jydske Vestkysten skriva teir nú um eina aðra kapping, og hetta er innflutningur av bíligum fiskasløgum frá fjarskotnum stóðum. Hesi eru so bílig, at tey framvegis eru bílig at keypa, eftir at tey eru flutt triðing av knøttinum til Danmarkar. Her er talan um fisk úr Tei-landi og Vietnam, og enn-tá fiskur veiddur í Viktoriatvatninum í Tansania. Hetta vatn sum annars mest er kent í samband við rannsóknarferðirnar hjá Livingstone. Sjálvt í fiskivinnuhavnini Esbjerg er stórus innflutningur av fiski frá hesum stóðum, og tað er alt, sum bendir á, at hetta er ein gongd, sum bert fer at økjast.

Ein fiskainnflytari í Esbjerg kallast KS fisk, sum innflytir sokallaðar eksotiskar fiskavørur. Og stóra partin av fiskinum fáa teir frá alibrúkum í Vietnam og frá Viktoriatvatninum. Útreiðslurnar her eru so lágar, at fiskurin kann seljast í Danmark fyri hálvan prís í mun til kend fiskasløg sum tosk

og reyðsprøku.

Í Esbjerg er ein annar fiskainnflytari, sum keypir fisk úr Tei-landi. Í fyrsta umfari er tað til teiendingar, sum búgvi í Vesturheiminum, men sum frálíður væntar hann at t.d. eisini danir fara at venja seg við smakkin av nýggju fiskasløgnum, og fara teir tá hann taka tey framum tey dýraru og meira kendu sløgin.

Esbjergfiskimaðurin, Bjørn Bjerre, er stúrin um gongdina. Hann óttast fyrri, at slík bílig fiskasløg fara at streyma inn á marknaðin í Europa og fara at enda at kvala danska matfiskaveiðu. Longu nú sæst, hvussu prísirnir verða trýstir í Hollandi, og ein partur av tí italienska marknaðinum er eisini mistur hjá dønnum.

Daglønir hjá einum fiskimanni á Viktoriatvatninum er kanska einar 15 kr., so her hava danskir fiskimenn ongán møguleika í kappingini. Sjálvur heldur hann ikki t.d. Nilaborrina higan vera nakað serliga leskiliga, men hann væntar, at tað er bert ein spurningur um tíð. Bíligan fisk fara fólk at eta sum frá líður. So er spurningurin, hvussu hetta fer at ávirka okkum. Helst er best at vera fyrrvarin.

Signhild Danielsen 90 ár:

Ein heilsan til eini megnar hjún

Komandi týsdag 5. apríl fyllir Signhild Danielsen í Havn 90 ár. Fyri góðum ári síðani fylti maðurin Petur eisini 90 ár. Tað ber nú illa til at umrøða bert annað av teimum, slík merkisfólk, sum tey bæði eru. Tí skal hetta vera ein heilsan til tey bæði.

Signhild er ættað av Skála. Hon er dóttir Palla Rasmusen, sum seinni varð kendur í Havn sum Skála-Palli. Mamman var Rakul, sum var ættað av Skælingi. 16 ára gomul kom Signhild til Havnar, har hon passaði konu Magnus Skæling, mammubeiggja sín, sum var blivin lammað. Hon tók sær av húsinum við teimum tveimum børnunum.

Í Havn hitti Signhild Petur, sonur Ingu og Dánjal av Hvítanesi, og tey giftust, tá tey vóru 22 og 23 ára gomul. Tískil hava tey verið gift í úti við 70 ár og hava havt eitt longri samlív enn tey flestu.

Við giftarmálinum byrjar eisini lívið hjá Signhild sum fiskimannakona. Petur hevur nevniliga havt eitt langt lív á sjónum. Sum dreingir tá í tíðini fór hann blaðungur til skips. Og hann er ein av teimum fáum, sum liva eftir, sum hava verið við deyðsiglara, t.v.s. skipi uttan motor. Hansara fyrsta skip var "Slatríð" hjá Karl á Lag í 1928. Hann gjordist so ringur av sjóverki, at hann lovaði ikki at fara avstað aftur. Men sum hjá so mongum so javnaði hetta seg, og hann gjordist av fremstu fiskimonnum. Petur var í 1931 við "Suðuroy" hjá Müller reiðarinum. Hetta var árið eftir, at Bernhard úr Sandavági, hvørs dagbók vit hava her í blaðnum, var við sama skipi. So tað lívið, sum Bernhard lýsir so væl, hevur Petur eisini upplivað. Petur kendi eisini skiparan á "Suðuroy" Hans David Hansen, sum tá við síni manning var

Signhild og Petur avmyndað í seinastu viku.

farin yvir á "Nólsoy", sum gekk burtur við allari manningini í 1934.

Sum blaðungur tók Petur setiskiparapróg og fór sum skipari við "Isabellu", men hann var so ungur, at hann mátti hava flaggskipara. Síðan kom at hann sigla fast sum yvirmaður.

Petur fór seinni í 30-unum við trolara. Fyrst við fyrsta "Skálaberg" og síðan m.a. við "Norðbúgv-anum", sum hann sigldi við undir krígunum. Aftaná kríggið sigldi hann í fleiri ár við "Vesturskin", har Svenning Johannesen var skipari. Svenning gevur Petur tað ummæli, at hann var ein úrmælingur, og tað sigur ikki so lítið.

Eiga part í rækjusøguni

Tá frystilínuskipið "Bakur" kom fyrst í 60-unum, fór Petur við, og kom hann at sigla saman við

slóðaranum John Dam. Sonurin, Dánjal Pauli, var eisini við, og teir gjordust eisini gripnir av hesum slóðaraandanum hjá John. Saman við beiggja Petur, Sigurdi, lótu teir Hvítanes byggja á Tórshavnar Skipasmiðju í 1969. Hann var upprunaliga frystilínuskip, men teir vóru teir fyrstu eftir "Vesturvarða" at fara at royna eftir rækjum til havs í Grønlandi. Væl bar til, og nøkur ár seinni bygdu Dánjal Pauli og Petur seinna "Hvítanes", sum eisini gekk væl so leingi, sum tað bar til hjá føroyingum at fiska rækjur lønandi. Teir eiga tískil eisini sín part av rækjusøguni og eru eisini væl umboðaðir í bókini um John Dam.

Tíverri fekk Petur skaða í eyguni og mátti gevast at sigla, tá hann var 60 ára gamal, men tá hevði hann eisini havt eitt langt lív á

sjónum. Sum nevnt byrjaði hann við deyðsiglara, sum ikki var stórt meira útgjört enn Nóa ork, og hann endaði sítt sjólív á teimum framkomnu skipunum. Tískil hevur hann sjálvur upplivað stórt sæð alla ta menning, sum hevur verið við fiskiskipum.

Dyggur stuðul á heimafrontinum

Tað er óneyðugt at siga, at avrikið hjá Petur á sjónum hevði ikki kunnað latið seg gera uttan dyggan stuðul á heimafrontinum. Og her hevur Signhild, sum fjøldin av fiskimannakonum annars, vart borg. Tað hevur ofta verið sagt, at fiskimannakonurnar eru tær veruligu hetjurnar í føroyska samfelagnum, og tað er nakað nógv um tað. Tað er ikki fyrr enn seinnu árin, at fiskimenn hava havt nøkulunda skipaða frítíð við frítúrum. Undan tí var tað so, at

var maður við einum skipi, so var hann við hvønn túr, og merkti hetta veruliga, at maðurin var burtur alt árið við bert nøkrum fáum døgum heima millum túrarnar. Petur sigur seg bert hava havt tveir frítúrar ta tíð, hann hevur verið til skips. Og hetta setti síni krøv til konurnar, sum komu at hava alla ta dagligu ábyrgdina av húsi og heimi, og hetta kláraðu tær eisini fyrimyndarlaga.

Tey fyrstu árin, Petur og Signhild vóru gift, búðu tey á Abbatrøð. Seinni bygdu tey úti í Grønlandi, har tey búðu inntil fyri fáum árum síðani, tá tey fluttu í Eldrasambýlið í Hoyvík.

Signhild hevur verið ein framúr stuðul hjá Petur. Hetta er ikki minst komið til sjóndar, nú Petur gjordist blindur. Signhild er hansara eygu og hansara samband úteftir. Tey eru nú rættiliga ymisk sum ofta hjá hjúnum. Petur er tann meira friðarligi, meðan Signhild er tann útatvenda. Hetta merkir eisini, at hon kennir ein hóp av fólki, og her er hennara fremsta eyðkenni trúfesti. Hon gloymir ikki sínar vinir. Hetta havi eg eisini merkt, har vinskapurin byrjaði við ommu og abba, sum búðu í grannalagnum, har Signhild kom at tæna sum ung. Síðan við mammu og hennara systkin, sum Signhild var sera góð við. Tað er altíð líka stuttligt at hitta hana. Altíð er Signhild við tí góða orðinum og er so lívsjáltandi, at ein er altíð betri hýrdur eftir at hava hitt hana.

Og so fylgir hon so ótrúliga væl við. Hon veit um alt, sum gongur fyri seg í samfelagnum, og hon hevur eisini sína avgjördu meining um "skilið" á teimum ymisku økjum. Umstøðurnar hjá fiskimonnum og fiskivinnu er hon framvegis nógv upptikin av, og her eru vit bæði, óneyðugt at siga, fullkomiliga samd. Her kann verða nevnt, at umframt mann og son á sjónum, so hevur versonurin, Dánjal Petur, eisini verið av fremstu fiskimonnum alla sína tíð.

Trúfestið hjá Signhild hevur eisini komið til sjóndar í Ebenezer, sum hevur verið teirra andaliga heim. Trúfestið umfatadi eisini vaskiholdið, har hon var við, inntil hon var langt uppi í 70-unum. Tá fór gongulagið rættiliga at bila, men hon helt áfram í fleiri ár at senda køkur oman, so hennara gomlu vaskifelagar kundu fáa ein bita afturvið einum drekkamunni eftir lokið verk.

Signhild og Petur finga børnini Dánjal Pauli, Regin, Jana og Petur. Dánjal Pauli og Petur eru farnir í besta aldri. Barnabørnini eru 11 í tali, og langommu- og langabbabørnini eru 30, so tað er bara komið heilt væl burtur úr á hesum økinum eisini.

Góðu Signhild og Petur! Tað hevur verið stuttligt og gevandi at kenna tykkum. Hjartaliga til lukku við teimum 90 ár-unum bæði tvey.

Óli

Her er Petur við "Baki". Frá vinstru síggja vit: Páll Heinesen, Júst Rubeksen, Petur Danielsen og Joen Petur Joensen.

Tveir slóðbrótarar: John Dam og Dánjal Pauli Danielsen.

akt í kvöld. Radioið sakna vit mest um sunnudagarnar, tá var tað so stuttligt at hoyra songin frá kirkjunum.

Eg sovni ikki í kvöld. Eg eri farin at leingjast, og so sleppi eg ikki frá framtíðardreymunum, eg hevði sum barn. Alt væl.

Mánadagur, 11. august 1930

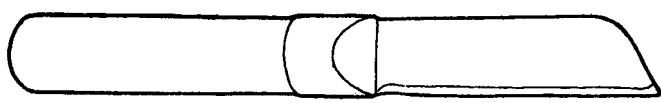
Veðrið er gott. Ein lítill ond eystan av. Fiskiskapurin er ikki grovur, men tó er tað o.u. 600 fiskar. Vit hava sæð trý skip í dag og tveir motorar.

Eg havi verið í lastini í kvöld. Ája, nú eru vit komnir so langt, at nú telji eg dagarnar. Hevði eg bara fingið eitt bræv. Tað er einki víðari hugnaligt at hoyra teir tosa um, at tú ert gift. Eg veit, at tað bara er narrarið, men um tað hevði verið, so veit eg ikki hvat skuldi blivið av mær. Eg leingist eftir brævi, eg má fáa eitt.

Enn er meira enn ein mánaði eftir til, vit fara heim. Ja, hálvur annar. Heim, heim, kæra heim. Alt væl.

Týsdagur, 12. august 1930

Tað hevur verið fint veður í dag. Men myrktligt hevur

Flekiknívurin var eisini ein sera týðningarmikil reiðskapur

tað verið kortini. Við hvørt hava vit brúkt toku-hornið. Seinnapartin hevur verið klárt, vit hava enn-tá sæð land. Tað er sjáldan hent síðani vit komu út aftur. Skip hava fleiri verið at sæð seinnapartin. Vit hava nokk fingið o.u. 500 fiskar. Eitt lítið lot hevur verið av suðri ella landsynningi suðri.

Eg havi aftur bakað í dag, og annars hevur dagurin verið sum vanligt. Av tí at fiskiskapurin hevur verið lítil, hevur fólkið mest bara beistast. Kaffikrúss, toskalýsi og tilíkt, tað er so almindiligt. Alt væl.

Mikudagur, 13. august 1930

Veðrið hevur verið av tí allar finasta í dag. Ein lítill grái av og á. Fyrrapartin var klárt og sólskin, og seinnapartin hevur verið toka. Fisk hava vit lítlan í dag, o.u. 2-300.

Nú er tað út av skriðuni við teimum í dag. Eg kom undir tað óhapp, at teir fingi hol á einar buksur, og so álaðu teir tæruttan

av mær. Eg tók so og álaði einaruttan av Sandali og eisini blusuna. Hann fór á dekkið í berum undirklæðum og bleiv so spuladur oman á alt. Nú gongur tað skjótt for vítt. Pípan hjá mær brotnaði eisini. Alt væl.

Hósdagur, 14. august 1930

Veðrið hevur eisini verið gott í dag. Tað hevur verið toka fyrrapartin, og tolu-liga klárt seinnapartin. Nú í kvöld er vindur komin eystan av. Tað sær út til at hann fer at ruska hendan vegin. Vit hava o.u. 5-600 fiskar. Eitt skip hevur ligið okkum nakað nær.

Í dag hevur kærleiki verið undir "diskussión" her umborð. Tað kann passa seg fyri okkum. Her eru jú einkiuttan piparsveinar umborð. Ójavnar eru meiningarnar um tað "evnið". Tað hevði verið stuttligt at kunna hoyrt í radio, hvussu fullir av kærleika allir piparsveinarnir umborð á "Suðuroynni" eru. Alt væl.

Hetta er vaðbein, sum er fremsta ímyndin av snørisveiðu. Her rann snørið ígjøgnum.

Fríggjadagur, 15. august 1930

Í dag hevur veðrið verið meira ruskut. Tað er vindur eystan av. Myrktligt var eisini fyrrapartin, men seinnapartin hevur verið klárt. Vit hava sæð land. Eitt skip hava vit eisini sæð í dag, teir siga, at tað er "Milly". Fiskiskapurin er nokk um 6-700 á dekk. Nú fer at síggja meira heystligt út í veðrinum. Lan-ternurnar hava verið tendraðar við hvørt síðani vit komu út aftur.

Herluf kom nú niðan undir við einum fingri at binda til. Hann hevði skorið seg í tummilin, so har mátti eg verða doktari.

Nú noyðast vit skjótt inn eftir salti á Siglufjørðinum. Alt væl.

Leygardagur, 16. august 1930

Tað hevur verið illveður í dag, men tó hava vit o.u. 600 fiskar. Tað er ikki at ivast í, at tað er vindur fyri eitt rep. Men "Suðuroy" er stormkassi, vit ligga við ongum repi.

Vit fara nú aftur inn á Siglufjørðin eftir salti. Tað er stormur av høgum eystri, haldi eg, og myrktligt men ikki regn. "Milly" hevur aftur í dag ligið nakað nær okkum, men ellers hevur einki skip verið at sæð.

Man eg fara at fáa bræv hesaferð? Hevði tað verið! Eg leingist eftir at fáa nakað at vita. Alt væl.

Sunnudagur, 17. august 1930

Tað hevur í dag verið eitt ónossligt sunnudagsveður. Vit eru nú komnir inn á Siglufjørðin. Vit komu inn um 3 tíðina seinnapartin. Veðrið var ringtuttanfyri. Vit komu so seint inn av tí, at vit komu skeivir. Tað var tjúkt, so vit sóu ikki land fyrr enn vit vóru inni við landi. Vit komu inn í Haganesvíkina.

Tað er ikki hugsingur um at fara í land í kvöld. Tað er so grovt regn, sum eg næstan ikki havi sæð fyrr. Stormskriðan stendur eftir sjónum. Í dag er fyrsta ferð, at vit hava rep-

Hetta er ein lippukassi, sum eisini er ein ímynd av hesi tíð. Í lippukassanum vóru tvey rúm. Hvørja ferð maður fekk ein fisk skar hann lippuna av og koyrði hana í minna rúmið. Tá drigið varð inn fyri dagin taldi hann upp, og koyrði lippurnar í stóra rúmið. Tá vikan var av, varð "fíntalt", og tá var tað onkur annar sum taldi fyri at tryggja at talið varð rætt. Tann endaliga avrokningin var so grundað á samlaða lipputalið fyri túrin hjá hvørjum einstøkum manni.

að. Her eru nógv fartøj inni. Vit síggja eini seks føroyskar sluppir. Ættin er eystan. Alt væl.

Mánadagur, 18. august 1930

Í morgun var stilli, ja, logn, men sama regnið. Tað helt tó skjótt uppat og veðrið bleiv av tí finasta.

Eg fór í land um 2 tíðina seinnapartin. Ørindini vóru at hitta elektrikaran, men tað var tann sama vísan. Hann var ikki heima og var upptikin til seint í kvöld. Eg slapp ikki umborð aftur fyrr enn kl. 6.

Fór síðani í land aftur kl. 8-9. Var á sjómansstovuni eina tíð og gekk so og travaði nakað við Vilhelm. Eg hitti nakrar kendar menn, m.a. Niels og Jóhan. Síðani var einki at síggjauttan druknir menn.

Einki bræv fekk eg. Eg skrivi einki hesaferð.

Týsdagur, 19. august 1930

Fóru út kl. 6 seinnapartin. Ætlanin var at fara um middagin. "Grace" skuldi sleipa okkum, men ikki bleiv farið fyrr enn kl. 6. Vit tóku eitt gott tons av salti og eitt av ísi. Ferdigt var kl. 12. Síðani var alt fólkið umborð.

Vit sóu brúnna hjá "Gudmundi á Bakka" brotna og allar sildatunnurnar fóru bóltandi. Nógvar fóru til sjós. Tað var eitt ræðuligt buldur. Eingin fólkaskaði var, tí tað var for friðarligt aftaná.

Eg tørnaði inn kl. 2 seinnapartin og kom ikki upp aftur í dag. Eg eri so sloyur av forkølilsí.

Mikudagur, 20. august 1930

Havi ligið sjúkur í allan dag. Eg havi nokk forkøl-

að meg, tá eg var í landi fyrrakvöldið. Eg føldi meg so illa tilpassar, tá ið vit fóru umborð. Eg skalv sum ein hundur. Í dag eri eg frægari, men eg havi flotið í sveitta. Eg var uppi eina løtu í kvöld, men dugdi næstan ikki at ganga. Eg var so undarligur í høvðinum.

Veðrið hevur verið vánaligt í dag. Vit hava ligið bakk. Eitt rep er niðri. Ættin er landnyrðingur, siga teir.

Eg havi mest lisið í dag. Eg vænti mær aftur at vera arbeidsfóran í morgin.

Hósdagur, 21. august 1930

Fór upp sum vanligt í morgun kl. 6. Eg var tó illa fyrireikaður at byrja arbeiðið. Illa rullaði og eg var so ússaligur, at eg orkaði næstan einki. Te-vatnið var ikki liðugt fyrr enn kl. 7½. Tað hevur verið striggið at kokkast í dag, og helst fyri ein sjúkan mann.

Tað var ikki lukkuligt, sum alt sá út. Tað loysir seg ikki at klaga yvir skittfórar kokkar hjá sovordnum monnum. Eingin grísastallur sær verri út enn lugarið, tá eg kom fram. Seinnapartin var eg so frægur, at eg fekk eitt sindur av skili á upphaldsrúmini. Nú eri eg móður. Ættin er eystan.

Fríggjadagur, 22. august 1930

Fyrst í morgun lógu vit avhálaðir. Tað bleiv sett á segl um 10 tíðina, og tað bleiv ikki hálað av aftur. Eg bakaði breyð fyrrapartin. Tað var heldur ónossligt at arbeiða í dag. Seinnapartin bleiv repað og í kvöld er veðrið bara ringt. Ein sjógv fingi vit í áðni. Hann breyt tann líta

Her verður lippan skorin umborð á Verdandi í 1939. Myndatakarin er Hans Djurhuus.

bátin, og hin stórri misti tað aftaru surringina. Tað er ringt at sova í kvøld. Ættin er eystan. Alt væl.

Leygardagur, 23. august 1930

Í dag hevur verið ein ordiligur rokarins dagur. Fyrst brotnaði mesanbummurin. Har kundi gott verði mannskaði, tí tað hendi meðan teir vendu. Har bleiv so biksað og pjøssa ein forlorin bummur av spilibumminum. Tá hann var liðugur, slitnaði stoppartaljan á stórbumminum. Hann breyt so aftur hin forlorna mesanbummin. So aftur at pjøssa. Tað var stilli fyrrapartin, men ringur sjógvur.

Ikki bleiv avhálað fyrr enn kl. 2-3 seinnapartin. Vit hava o.u. 400 fiskar. Ættin er eystan. Alt væl.

Sunnudagur, 24. august 1930

Í dag hevur verið ilsligt veður. Tað mesta av fyrrapartinum var toka og slav. Vindur var eisini.

Tað hevur verið eitt javnt berjarið í allan dag. Hon hevur velt sær so illa, at man næstan hevur noyðst bara at hildið sær. Hon liggur tó bara við størseglinum og fokku. Mesanurin hevur ikki verið uppi, síðani bummurin brotnaði. Nú eru vit komnir á mánað, vænti eg.

Ættin er o.u. landnyrðingur, haldi eg. Vit hava havt lestur og andakt. Alt væl.

Mánadagur, 25. august 1930

Tað hevur verið gott veður í dag. Tað er hugnaligt at fáa ein góðan dag av og á. Tað hevur verið eitt lítið lot eystan av. Tað er slætt í sjónum og klárt. Eini 3-4 skip siggjast. Fiskiskapurin er heldur smáligur. Vit hava so gott sum einki fingið, bert o.u. 100-150 fiskar. Her sýnist at fara at gerast lítið. Nú vildi eg, at vit skuldu farið eysturyvir, so at man fekk eitt sindur at frætt.

Eg havi bakað breyð aftur í dag. Nú fer tíðin at halla. August er drúgvur. Alt væl.

Týsdagur, 26. august 1930

Tað hevur eisini í dag verið gott veður, men fiskurin var eingin. Vit høvdu nokk um 150 fiskar.

Tað bleiv sett á seglini um 3 tíðina seinnapartin. Nú bleiv tað til tað, at vit fóru eysturyvir. Ættin er landnyrðingur, so tað er rúmt at sigla. Størstu seglini eru sett, so hon gongur nokkso fitt. Vit eru nú út fyri Siglunesið. Vitin sæst. Hann vísur seg at

Ofta hevur verið buldrasligt!

fara at loya av. Nú gongur tað móti brøvunum, men enn má havast tol. Eg vænti tó ikki, at tað verður langur steðgur fyrr enn á Nesgrunninum, um vit so kasta eystureftir av og á. Alt væl.

Mikudagur, 27. august 1930

Nú eru vit komnir til Mánaroyggjarnar. Tær siggjast væl. Vit hava havt eitt lot eystan av í allan dag, men nú liggja vit í stilli. Vit hava gørnini úti í kvøld. Eitt fartoy er at siggja her. Tað vísur seg at vera ein deyðsiglari. Vit halda, at tað er ein norðmaður.

Í kvøld hevur kærleikin aftur verið undir "diskusión". Tað var heilt hugnaligt at hoyra hesar gomlu piparsveinarnar prátá so lívliga um tað. Tað hevði nokk verið forvitnisligt at hoyrt hjá onkrum har heima. Eg kann ikki ætla, hvussu damurnar høvdu flent, høvdu tær hoyrt tað. Alt væl.

Hósdagur, 28. august 1930

Vit hava í dag ligið og slongst har vestanfyri Mánaroyggjarnar. Tað hevur verið stilli í allan dag. Vit hava ikki sloppið á grunnin, so vit hava ikki kastað.

Ein norðmaður hevur ligið her. Ein driftari. Teir høvdu 1000 tunnur. Ein annar fór nú framvið okkum. Hitt var deyðsiglari. Vit vóru komnir so nær saman, at teir máttu venda okkara frá hinum við bátinum.

Í dag hevur verið ein dagur, hvar tað hevur verið "diskuterað" í heilum. Evnið er kærleiki fyri tað mesta. Tað varar nokk fyri túrin.

Nú er eitt lot av eystri. Alt væl.

Fríggjadagur, 29. august 1930

Tað hevur verið av allar finasta veðrið. Í dag hevur verið eitt gul, so vit sluppu á grunnin. Vit fingi o.u. 400 fiskar. Teir

eru nú farnir við sildagørnum í bátin, skiparin og Herluf.

Veðrið er sjáldsama gott nú hesa vikuna. Vit hava havt fáar so finar dagar hendan túrin. Tað hevur verið óheltugt fyri okkum nú vit júst skulu skifta grunn. Her verða vit nokk liggjandi hesa vikuna. Nú lotar hann høgt, so tað verður vónandi, at vit nakað skjótt sleppa undir (Langa)nesið. Men ikki verður tað meðan veðrið er so gott. Alt væl.

Leygardagur, 30. august 1930

Veðrið er líka gott. Fyrst í morgun var stilli, men so kom eitt fleyr vestureftir, so vit sluppu á grunnin.

Vit vóru ríknir av grunninum, av tí, at vit høvdu passað uppá sildagarnsbátin. Men alt til ónyttu, teir fingi ikki meira enn 12 ella 14 sildir. Av bleiv ikki hálað fyrr enn kl. 12.

Nú er aftur so gott sum stilli. Nú høvdu vit nokk

farið undir nesið, um líkindini høvdu verið. Hetta góðveðrið kom heldur illa við fyri mangar. Vit hava nokk eini 400 fiskar eisini í dag. Eru á Mánaroyggjagrunninum. Alt væl.

Sunnudagur, 31. august 1930

Í dag hevur verið av finasta veðrið. Sjógvurin hevur staðið sum ein sveiti. Nakrir sildabátar hava ligið her tætt hjá okkum og snerpað. Ein finur sunnudagur í heila tikið. Vit høvdu lestur og andakt. Í kvøld hevur verið eitt ordiligt rok. Ein finur filmur at sæð. Eg og Geytin vóru farnir í bátin til stuttleika. Eg oysti hann undir við eini ár, men hann tordi ikki at gera mær nakað. At enda vórðu vit komnir so nær skipinum, at Niels rendi eina pøs yvir herðarnar á mær. So eg at spula allar. Tað var júst sum at siggja ein rituflokk tá skúgvurin kemur. Summir steðgaðu ikki fyrr enn uppi á gosinum.

Mánadagur, 1. september 1930

Veðrið hevur verið av tí finasta. Í morgun var stilli. Seinnapartin hevur verið ein ond av eystri.

Fyrrapartin var heldur smáligt við fiskarinum, so teir róðu bara eftir havhestum. Tað endaði við, at teir sleptu bátinum. Tað var nokkso kunstigt at siggja. Teir vendu henni við árum, og so róðu einir átta mans skipið, men tað hevði nokk verið leingi, um gamla ikki hevði skriðið eitt sindur sjálv.

Ellers hevur einki serligt verið uttan tað almindiliga. Eini 2000 sildir fingi teir fyri stima í dag.

Nabb hevur 20 fiskar í dag, men teir hava báðir hildið. Eg var í lastini í kvøld. Vit hava 700 fiskar. Alt væl.

Týsdagur, 2. september 1930

Tað hevur verið gott veður í dag. Eitt lot hevur verið av eystri. Vit hava nokk eini 2-300 fiskar. Í dag veit eg einki serligt. Tað var sólskin í dag.

Eg havi havt ein heldur lættligan dag. Havi bara kókað.

Nú eru teir í kríggj aftur í kvøld, um motorar, Dánial og Niels. Tað er ikki so sjáldan. Tað hava teir trætast um síðani kl. 7 í kvøld, og nú kl. 10 góvust teir. Tað bleiv givið upp fyri javnt. Eg royndi at koma uppí við sprittkókara, men lítið bar til. Tó fekk eg teir til at trætast um ventilar til slutt. Vit sigla nú eysturyvir.

Eg havi skorið meg av einum borðknívi í kvøld, so nú má eg aftur steðga við bakingini.

Mikudagur, 3. september 1930

Av finasta veðrið. Vit sluppu ikki á Rauðarhugrunnin fyrr enn o.u. kl. 12 í dag.

Her er lítið at fáa fyri okkum. Tað hevur ríkið so hart í dag, at tað nærur ikki var fiskirák. Ættin er vist eystan ella landsynnigur. Vit liggja nú eysturyvir.

Enn liður einki fyri, at vit fara undir nesið. Hagar leingist eg nú. Tað hevði verið stuttligt at frætt heimanífrá. Vit hava næstan ongan ís eftir og veðrið er av tí allar besta. Barometrið gongur upp, so tað sær ikki út til at fara at vera líkindir at fara undir land. Men nú nærkast vit tó brøvunum. Vit hava nokk eini 100 fiskar í dag. Alt væl.

Hósdagur, 4. september 1930

Tað hevur verið sama veðrið í dag. Eitt lítið lot av og á, og so stilli upp ímillum. Í kvøld er eitt lítið lot av landnyrðingi. Vit rýma nú av grunninum og leggja eysturyvir. Nú verður tað helst Hegli-bankin, sum roynast skal. Nú skriða dagarnir so spakuliga. Eg vildi sloppið undir nesið, men ikki ynski eg eftir vindi. Nú belja teir so javnan eftir brøvum. Her sæst ikki eitt skip. Eg havi í kvøld verið í lastini. Har liður lítið. Saltið er drúgt. Nú er tíðin ikki long eftir, men long vísir hon seg fyri mær - og vist fleiri við mær. Alt væl.

Her verður farið í land. Hetta man helst vera sandavágsmenn í Grønlandi.

Egil Reyði:

Eitt 50 ára minni

Tann 26. januar í 1955 hendi ein skipsvanlukka í Íslandi við íslenskum skipi, sum eins væl kundi verðið ein tann størsta vanlukkan í Føroyum. Hetta var tá "Egill Rauði" sigldi á land við 34 monnum uppi á Vestfjarðum. Av teimum vóru 19 føroyingar. Tað eydnaðist at bjarga 29 av manningini og 18 av føroyingunum, og var hetta eitt bragd, sum var nógv umtalað tá. Í Íslandi er fitt gjørt burtur úr, at tað nú eru 50 ár liðin, síðan henda vanlukku hendi. M.a.

hevði blaðið á Vestfjarðum, Bæjarins Besta, 6 síður um hendingina. Tað er úr hesi grein, vit hava tikið fleiri av myndunum til hesa frásøgn. Vit halda nevniliga, at hetta er ein hending, sum eisini eigur at verða minst her í Føroyum, ikki minst tí størsti parturin av manningini vóru føroyingar. Vit fara at endurgeva nakað av tí, sum er skrivað um hesa hending. Høvuðskeldan er Sjómannadagsblaðið fyrri 1987.

Á sumri 1945 avgjórði íslenska stjórnin at smíða 30 oljukyndar trolarar, 6-700 tons, við 1.000 hesta maskinum. Hesir komu til Íslands seinast í 40-unum. Teir vóru væl útgjördir við radara og ekkoloddi. Hesir trolarar gjordust grundarlagið undir íslenska trolaraflotanum tey komandi árin. So nógv skip, har hvør trolari kravdi eina manning uppá uml. 35 mans, skaptu eisini ein stóran manningartørv. Tað fingust ikki nógv íslendingar, og tí var neyðugt at fara út um landoddarnar at fáa fólk. Føroyar tann mest nærliggjandi møguleikin, og í Føroyum høvdu fiskimenn tá stóran tørv á arbeiðsmøguleikum vegna ein niðurslitnan flota her heima. So her kundu føroyingar og íslendingar hjálpa hvør øðrum. Tilsamans fóru einir 1400 føroyingar til Íslands hesi árin, og nógvir av teimum vóru við trolarum, og er hetta ein serligur partur av føroysku fiskimannasøguni.

Ein av hesum trolarum var "Egill Rauði", sum hoyrði heiman á Neskaupstaði á Eysturlandinum. Manningin taldi 34 mans, og av teimum vóru 19 føroyingar, sum jú var meiri enn helvtin av manningini. Teir byrjaðu ein nýggjan túr nýggjársdag í 1955. Tann 26. januar var av ringasta veðri uppi á Vestfjarðunum, sum er nærmasta land til fiskileiðina á Halanum, sum er tiltikið sum eitt illveðursøki, sum føroysk fiskiskip eisini hava royndir av. Hetta er ikki minst galdandi um veturin, tá ísingin av skipunum ger tey til eina deyðsfellu. Her eru eisini mong skip burturgingin. Júst hendan dagin frysti 14 stig. Hvussu harbalið tað kundi vera kom just til sjónar hendan dagin. Tað fyrsta, sum hendi á degnum var, at tveir bretskir trolarar fórust við ikki færri enn 50 monnum.

Her sæst "Egill Rauði" liggjandi í sjóvarmálanum.

Neyðarkall av "Egill Rauða"

Mikudagin tann 26. januar kl. 18.45 hoyrdu teir á trolaranum "Austfirðingur" neyðarkall frá "Egill Rauða", sum segði seg vera strandaðan innarlaga við Grønulíð. Tað var longu blivið myrkt. Tað var av ringasta veðri, og "Egill Rauði" hevði - eins og onnur skip - leitað sær inn undir Grønulíð. Trolarin var farin á land, meðan skiparin var í messuni og skaffaði, og tað stoytti í somu løtu, sum hann var komin upp á brúnna aftur. Tí visti hann ikki heilt nágreiniliga, hvar skipið var strandað.

Sum sagt hoyrdist neyðarkallið kl. 18.45, men sambandið við skipið hvarv longu kl. 19.30, tí sjógvur var komin at telefonini, so hon gjordist óvirkin. Nógvir trolarar fóru at leita eftir "Egill Rauða", men illa gekk at finna hann vegna myrkur, kavarak og illveður. Manningin hevði roynt at skjóta rakettir og at blussa, men hetta hevði ikki riggað vegna tað vánaliga veðrið og kavarak. Men kl. 21 funnu hinir trolararnir "Egill Rauða". Tað var sera óreint í sjónum, og tí kundu trolararnir ikki koma nógv nær til at skjóta

bjargingarlínu til "Egill Rauða". Bjargingarbátarnir hjá trolarunum vórðu settir út og royndu at koma tað nærri at strandaða trolaranum, men hetta riggaði heldur ikki.

Kl. 21 fór eitt bjargingarlið við 10 monnum av Ísafirði við einum báti, og komu teir fram kl. 23.30. Tá var staðið, har trolarin var strandaður, upplýst av ljóskastarum frá trolarum, sum vóru komnir hagar. Men bjarging frá sjónum tyktist ikki at vera møguleg. Tá fóru menn at hugsa um møguleikan at bjarga monnunum frá landi, hóast vegurin higar tyktist at vera ófarbarur. Hóast hetta varð eitt lið av bjargingarmonnum sent avstað frá Ísafirði. 10 mans av "Austfirðingi" skuldu vera teimum til hjálpar saman við stýrimanninum á vaktarskipinum "Ægir".

Bjargingarlið fara avstað

Har, sum trolarin stóð, bar als ikki til at seta fólkíð á land. Tað sæst eisini á myndini av strandingarstaðnum, hvussu bratt har var. Tað nærmasta staðið, bjargingarmennir kundu verða settir á land, var á Hesteyri, sum er so langt burturi, at tað tók 9 tímar

at ganga. Tað var eisini sera illgongt, eins og tað eisini mátti gangast um fjöll, og hetta var í ringastu veðurlíkindum. Leiðbeinari teirra var ein ungur drongur, Gisli Jónsson, sum var bóndasonur har á leiðini, og sum var tann einasti, sum var staðkendur. Bóndagarðurin var niðurlagdur, og familjan var flutt til Ísafjörðin. Og tað var so heppið, at bjargingarliðið hitti hann tilvildarlaga í býnum á veg í biograf, tá tað skuldi fara avstað. So hann hevði bert at skunda sær at lata seg í til ferðina, og so at fara við. Gisli sigur annars, at "Egill Rauði" var heppin at vera farin á land júst har. Høvdu teir verið bert eitt sindur ytri, hevði bjargingin verið munandi truplari. Teir fóru til gongu við útgerð kl. 5 um morgunin, og teir komu ikki fram fyrr enn kl. 1 seinnapartin.

Men nakað samstundis fóru tveir bátar avstað frá Ísafirði, og vóru hesir "Andvari" og "Páll Páls-son". Hetta vóru 15-16 tons bátar. Hildið var, at hesir bátar vóru so passaligir í stódd, at teir kundu koma so nær "Egill Rauða", at teir kundu skjóta línu umborð. Ein av teimum trolarunum, sum vóru

komnir til hjálpar, var "Góðanes", og skiparin á honum fór umborð á "Andvari" fyrri at hjálpa teimum at skjóta línuna yvir á "Egill Rauða". Siglt varð so nær boðunum sum gjørligt, og síðani varð roynt at skjóta bjargingarlínu yvir til "Egill Rauða". Kl. 9.10 var farið at lýsa fyrri degi, og nú skuldi hetta roynast. Tá sást eisini, at skipið var brotnað av um miðjuna, og brimið skolaði yvir báðar partarnar av skipinum. Roynt varð at skjóta fleiri ferðir, og fjórða skotið eydnaðist. Kl. 10.15 var fyrsti maðurin hálaður yvir á "Andvari". Tá vóru lidnir 15½ tími síðan strandingina. 13 mans vórðu bjargaðir umborð á "Andvari". Hesir vóru allir sera illa fyri, sum teir vóru - illa klæddir, oljudálkaðir og drignir gjøgnum sjógvin ein langan tein.

Bjargingarmennir á landi komu fram kl. 13. Annars verður sagt, at hetta er fyrstu ferð at walkie-talkie hevur verið brúkt í eini slíkari stöðu. Teir nýttu tað einaferð á ferðini og royndu at fáa samband við bjargingarfólkið á sjónum, men teir fingið ikki samband. Hetta var heppið, tí høvdu teir tá fingið at vita, at bjargingini var byrjað frá sjónum, høvdu teir helst vent aftur. Og tað er als ikki vist, at tað so hevði gingist so frægt, sum tað gjórði at bjarga fólkinum.

At fáa fólkíð í land var nógv skjótari, tí vrakið var heilt nær landi, og hetta var eisini nógv lagaligari fyrri fólkíð. Bjargingin frá sjónum var meira og meira tarnað av slíkum, sum rakst á sjónum, og skjótt gjordist aftur myrkt, sum so aftur vildi tarnað arbeiðinum.

Tá bjargingarliðið á landi kom fram, góvust teir at bjarga fólkinum yvir á "Andvari". Tá var fremri endin á skipinum komin nærri landi, meðan aftur-

Tórálvur Mabr Olsen var við Egill Rauða. Hann kundi eins væl ikki komið aftur.

endin var skoraður millum tveir klettir og hevði um 50 stig slagsíðu. Tað eydnaðist við fyrsta skoti at fáa bjargingarlínu umborð frá landi av, og longu kl. 14.40 vóru 16 mans komnir í land, og tá var eingin á lívi eftir umborð.

Teir av manningini, sum komu á land, vóru eisini illa fyri eins og hinir, ikki minst av kulda. Men her høvdu bjargingarmennir verið so framskygdir at hava við sær eina fløsku av konjakk, sum fløvaði væl í hesi stöðuni.

Tað varð havt á orði millum manna og í bløðunum, hvussu óttaleysir menninir á "Egill Rauða" høvdu verið, og menn undraðust eisini á, at teir toldu kuldán so væl, so illa teir vóru klæddir. Hesir menn máttu so eisini til gongu, men nú var fjøra, og teir kundu ganga eftir mølini, og hetta var munandi styttri og lagaligari. Teir gingu kortini bert til bóndagarðin á Sletti, hagarani Gisli var ættaður, og her gistu teir. Hesin bóndagarður hevði staðið tómur í fleiri ár, og tí var kalt, men har var komfýrur, og teir brutu av viðinum í húsinum fyrri at kyka, so tað var skjótt at tað gjordist heitt. Men tá fóru teir eisini allir heilt fokkaðir.

Sagt varð um skiparan, at hann hevði verið teimum ein góð fyrimynd í at skipa fyrri bjargingini. Alla tíðina meðan hon fór fram, hevði hann staðið upp á brúgvartakinum, har hann skipaði fyrri bjargingini og hjálpti monnunum á bjargingarstólin. Sjálvur var hann sum ein rættur skipari farin frá skipinum sum tann seinasti.

Framhald á næstu síðu

Tórálvur greiðir frá:

Bjargaður skóleysur

Ein av føroyingunum, sum var við, var Tórálvur Mohr Olsen av Sandi. Í íslenska Sjómannadagsblaðnum fyri 1987 hevur Tórálvur eina frásøgn um, hvussu hann upplivdi hetta. Hesum hevur hann eisini greitt frá í útvarpinum fyri nøkrum árum síðani.

Tórálvur sigur soleiðis frá:

Eg var her á Íslandi í 1946-47, tá eg var 19 ára gamal, og eg var fyrst í vinnu hjá Karvel Øgmundarsyni í Ytri Njarðvík. Um ársskiftið fór eg til Innaru Njarðvík og arbeidði á fiskavirkinum har fram á summarið. Síðan fór eg til Neskaupstaðin, har eg var við "Sleipnir", sum seinni fórst millum Føroyar og Ísland. So fór eg aftur til Føroyar og var við føroyskum trolarum komandi árin. Í november 1954 kom eg aftur til Íslands, og fór tá við "Egill Reyða". Vit fóru fimm føroyingar við. Vit fóru tveir túrar, men tað var ikki nógur fiskur. Vit komu inn seinna túrin í desember við hálvari last. "Góðanes" kom inn um sama mundið. Vit koyrdu okkara fisk umborð á "Góðanes", sum fór til Týsklands at selja fiskin. Føroyingarnir vórðu settir á land í Føroyum, so teir kundu halda jólar heima. Tann 1. januar í 1955 kemur "Góðanes" aftur á Føroyar, og tá fóru vit 19 føroyingar á "Egill Reyða" yvir aftur til Íslands. Umborð vóru tilsamans 34 mans. Vit fóru fyrst til Reykjavíkar, og síðan var farið til fiskiskap. Veðrið var ringt og fiskarið vánaligt. Ljósomotorurin riggaði ikki, og tí varð farið til Reykjavíkar at gera hann aftur. Síðani fóru vit út aftur og vestur á Halan. Veðrið var vánaligt, frost og nógur vindur, so vit fóru undir Grønulíð at kroka. Ættin var norðan

"Egill Rauði".

við vindi og ringum sjógv. Tann 25. januar royndu vit aftur at sigla út á fiskimið, men her var nógur ísing av skipinum.

Á veg fram í lugarið...

So vit vendu aftur og sigldu aftur undir Grønulíð, men tá fóru vit á land. Skipið tók land beint áðrenn klokkan seks, og tá vóru teir flestu í messuni. Eg hevði verið millum teir fyrstu at skaffa og ætlaði mær fram í lugarið, og tá eg kom fram undir bakkan - tá høgdi. Eg helt fyrst, at vit høvdu siglt á eitt annað skip. Eg fór aftur á dekkið. Tað var myrkt, og eg sá lítið annað enn brimið. So eg fór aftur á bátadekkið, har manningin var savnað saman. Skipið hevði bakkad, tá tað brast, men tá tók í av nýggjum, og tá brotnaði skipið beint við spæl-

ið. Eg minnst eldneistarnar, beint sum tað brotnaði. Tað var sum at siggja eitt bál.

Bjargingarbáturin brotnaði til alla lukku...

Bjargingarbáturin brotnaði til alla lukku, tí varð hann settur út í heilum líki, hevði hann brotnað beinanvegin, og hevði fólk verið farið í hann, hevði lagnan hjá teimum verið hareftir. Tað var ikki møgulegt at vera á bátadekkinum, so vit fóru allir inn á brúnna. Á veg upp á brúnna fóru fyra mans fyrir borð, tí sjógvurin gekk so nógur yvir afturskipið. Hesir fóru allir íslendingar, og so syrgiligt var tað, at triggir av teimum fóru úr sama húsi í Neskaupstaði, faðir, sonur og versonur.

Eg fór inn í bakborðsgangin, men sjógvurin

náddu meg eisini her, so eg skolaði aftur og fram, men at enda fekk eg fast í spælið. Tá fóru brotnaðu partarnir av skipinum farnir at førka seg frá hvørjum øðrum. Hevði eg tá farið niður ímillum, hevði eg onga søgu havt at fortelja. Men eg fekk hildið fast í spælið, sum var aftanfyrir brotið, og tað eydnaðist mær at sleppa upp á brúnna. Tá hevði eg mist stívlar og hosur, sum fóru skolaðir av mær. So eg var skóleysur, inntil eg varð bjargaður. Tað frysti so illa, at eg faldi ikki beinini uppi á mær. Eg fekk kortini ongan skaða av fótastóstinum, men húðin varð frostbrend og hekk í lepum, og tað tók langa tíð, áðrenn hon gróði aftur.

Vit fóru 29 mans á brúnna og í leytaranum niður til skiparakamarið, sum var fult av sjógv. Her stóðu vit í 18 tímar og fingi ikki rørt okkum.

Vit fóru allir illa klæddir. Nógvir fóru í berari skjúrtu. Men eg var í troggju. Men tað var eydnast øllum at sleppa í bjargingarbelti, og tað var eitt sindur av lívd í tí. Men afturat tí fóru vit allir dálkaðir av oljuni, sum var líkin úr tangunum. Tá skipið klovnaði, rann svartoljan úr tangunum, og vit fóru allir svartir sum neklarar. Tað sást bara tað hvíta í eygunum! Men oljan hevur uttan iva lívgað

Hetta vóru fyrstu tíðindini um vanlukkuna í Morgunblaðnum.

okkum eitt sindur eisini. Og so høvdu vit hitan av hvørjum øðrum, tí vit stóðu so tættir saman.

Afturparturin á skipinum lá soleiðis, at stýriborðssíðan lá niðri í brimnum, og hallið var so nógur, at tað breyt á brúnna, men eydnan hjá okkum var, at afturparturin lá á einum skeri, annars var tað koppað. Dampketilin var farin niður gjøgnum skipið, og afturparturin rillaði á skerinum.

Skipið var strandað á flóð. Vit tosaðu um, hvat ið var at gera. Nógvir hildu, at møguleiki var at koma upp á land beinleiðis av vrakinum. Orsök in til hetta prát var, at vit óttaðust fyrri, at afturparturin á skipinum fór at koppa, tá tað aftur fór at flóða. Vit fóru triggir ella fyra, eg var ein teirra, sum fóru valdir at fara yvir í bakborðsgangin at hyggja niðan í fjørna eftir hes-

um møguleikanum.

Tað var svarta myrkur og kavarok, og brimið breyt í fjørna. Tað er iva-samt, um tað í heila tikið hevði eydnast at komið á land. So semja gjordist um at vera verandi umborð. Og hetta var eisini ein røtt avgerð. Vit høvdu fryst í hel, um vit fóru farnir í land.

Fram á náttina var kavaódnin so tjúkk, at vit sóu ikki ljósinum frá skipinum, sum lógu útfyrir, men sum frá leið fór at rivast í kavarokinum, at vit fóru at siggja ljósið frá ljóskastarum. Tástani vistu vit, at vit fóru funnir.

Mær er sagt, at tað var Grimsbytolarin "Andanes", sum fann okkum fyrst. Hann hevði eisini góðan radara og hevði sterkan ljóskastara. Eg haldi eisini, at skipið var nýtt.

Fyrsta hjálpin kemur

Síðani kom ein lítill bátur til okkara. Hann var 15-20 tons og kallaðist "Andvari". Hann kundi koma nærri til okkara enn tey størru skipini, og fóru tað ikki meira enn 100 metrar millum teir og okkum. Tað var ikki ráðiligt hjá honum at koma nærri, tí her fóru bæði boðar og sker.

Guðmundur Arason er annar av íslendingunum, sum livir eftir. Hann hevur greitt frá hendingini til íslenskt blað.

Her sæst staðið, har trolarin fór á land. Her er eins illa atkomiligt, sum tað sær út.

Teir á "Andvari" royndu beinanvegin at skjóta línu yvir til okkara, men tað var so nógur vindur, at línar feyk burtur frá okkum. Teir skutu fleiri ferðir, og tað eydnaðist at enda at fáa samband við seinasta skotinum, sum teir áttu. Soleiðis er sagt mærl frá. Hetta skotið mundi eisini miseydnast. Eg var ein av teimum fyra-fimm monnunum, sum vóru uppi á brúgvartakinum at taka ímótu bjargingarlínuni. Og her skuldi siktast væl, tí tað einasta, sum kundi bjarga okkum, var, at línar rakti sjálva brúnnar. Um hon rakti aðra staðni á skipinum høvdu vit ikki sloppið framat henni, tí alt var undir í sjógvi. Fjórdi ferð kom línar eisini á brúnnar, men glapp útav, áðrenn vit fingur hendur á henni. Men tá var tað so heppið, at línar hekk fóst í eini lykt ella onkrum tilíkum frammanfyri á brúnni, og tá fingur vit fatur á henni. Fyrsti parturin av eini bjargingarlínu er tunn og løtt, og hon verður nýtt til at draga sjálva bjargingarlínuna, sum er tjúkkari og tyngri. Tað gekk væl at draga ta tunnu línuna, men tá tað kom til ta sveraru gjørdist tað tyngri, og tað gekk ongan veg. Línar var hál - innsмурd í olju - og gjørdist eisini fóst í botn. Men so koyrdu vit endan á línuni inn á brúnnar, og tá fóru allir at draga, sum vóru har, og nú gekst betri, og línar varð fest í radaran. Petur Hafsteinn Sigurðsson, 2. stýrimaður, var fyrstur í stólin. Hann druknaði annars fyrst í 1957 við "Góðanes", tá hann sum skipari sigldi á Flesjarnar út fyri Nes/Toftir.

So var at fara at stjóra menninar umborð á "Andvara". Vit fóru í stólin frá brúgvartakinum. Høgt var fyri, so vit komu í fyrsta umfari niður í oljudálkaða sjógvinn. Tá stóð á okkum. Tað ráddi um at halda sær fast, tá ein var komin í stólin. Maðurin, sum fór undan mær, Sofus Skoralið, sum var úr Dali, misti takið, og datt úr stólinum á sjógvi, og vit sóu hann ikki aftur. Annars var tað skiparin, sum skipaði fyri í hvørji røð, vit fóru í stólin.

Eg gjørdist nærum í ørðviti, tá eg fór í stólin, og hetta mundi kosta mær lívið. Eg fór øvugtúr í stólin, og eg mundi druknað. Tað stóð so mikið á mær, tá eg var drigin móti sjónum, at stólin mundi koppað, og eg mundi farið. Men tá var eg komin so nær "Andvara", at teir fingur háláð

Summir av monnunum hava bind um bondina.

Hetta er av skaða teir fingur, tá teir bildu neyðrakettunum, tá tær vórðu sendar avstað. Av føroyingunum liva fyra eftir; og teir eru Leivur Clementsen, Hilmar Larsen, Egin Ørvarodd og Tórálvur Møbr Olsen.

meg upp aftur, og eg fekk andan aftur.

Eg kom so umborð á "Andvara", og her fekk eg góða móttøku. Fekk kaffi og turr klæði, og so kom bátur frá sjóverjuskippinum "Ægir" og flutti okkum umborð á trolaran "Jørund". Har bíðaðu vit eftir teimum, sum vórðu bjargaðir í land, men teir komu so at gista á bóndagarði um náttina. Morgun eftir vórðu teir fæddir umborð á "Ægir". Tá var gott veður, og tá komu vit allir til Ísafjarðar. Summir okkara fóru á sjúkrahúsið at fáa viðgerð fyri snuddirnar, sum vit høvdu fingið. Síðan fóru vit allir umborð á "Ægir", sum flutti okkum til Reykjavíkar. Áðrenn vit lögdu frá, fór Leivur Clementsen upp á keysina og helt eina røðu, har hann takkaði íslendingum fyri bjargingina og fyri ta einastandandi móttøku, teir høvdu fingið á Ísafjarðinum. So legði hann fyri at syngja sangin "Harra Gud, títt dýra navn og æra", og allir føroyingararnir tóku undir við honum. Tá vóru tvey samdøgur liðin frá tí, "Egill Rauði" hevði rent á land. Íslendsku bløðini gjørdi nóg burtur úr fráferðini.

Stórfingin móttøka í Reykjavík

Í Reykjavík fingur vit eina stórfingna móttøku m.a. við danska sendiharranum í Íslandi. Dagin eftir fekk íslenska bjargingartænastan takkarfjarrit frá føroyingum, har sagt varð: "Føroyskir sjómenn og húski teirra takka inniliga bjargingartænastuni, øllum bjargingarmonnunum og øðrum, sum hjálptu til at bjarga sjómonnunum á "Egill Rauða".

Teir munnu hava tøkkinu uppiborna, tí á íslendsku sjómannadegnum hetta árið varð samtykt, at bjargingartiltakið undir Grønulíð var størsta og vandamesta á árinum, og teir fingur eisini heiðursmerki fyri avrikið.

Í Reykjavík máttu vit bíða ein heilan mánað, áðrenn vit sluppu heim við "Drotningini". Tá komið varð á Havnina, var farið beinleiðis til minningarhald í Havnar kirkju, har Kristian Osvald Viderø,

Her eru teir flestu av monnunum avmyndaðir inni á skrivstovuni hjá Bjargingarfelagnum í Reykjavík. Tórálvur beivur staðfest hvør ið er hvør.

Aftasta røð:

1. Simun Elias Christiansen, Havn.
2. Sigurd Hentze, Skopun.
3. Jallgrim Nielsen, Havn.
4. Adrian Hentze, Skopun, pápi nr. 2.
5. Karl Tausen, Runavík.
6. Hildibjart Olsen, Skálavík.
7. Berg Nielsen, Havn.
8. Simun Joensen, Gjógv.
9. Hilmar Larsen, Dalur.

Míðraðið

1. Íslendingurin Axel Óskarsson. Hann er annar av íslendingunum sum livir eftir.
2. Vittus Zachariassen, Sand.
3. Ólavur Joensen, Skopun.
4. Íslendingur av føroyskari ætt.
5. Johannes Jacobsen, Runavík.
6. Leivur Clementsen, Skopun.
7. Johan Peter Petersen, Skálavík.
8. Tórálvur Møbr Olsen, Sandur.
9. Íslendingur.

Fremsta røð:

1. Evald Viderø, Sandur.
2. Íslendingur.
3. Íslendingur.
4. Skiparin á Egill Rauða.
5. Íslendingur, var skipari á Góðanes og doyði, tá hann sigldi á Flesjarnar.
6. Sofus Gjoveraa. Íslendingur av føroyskari ætt.
7. Egin Ørvarodd, Sandur.
8. Olrik Christiansen, Havn.
9. Íslendingur.

prestur, prædikaði.

Eg varð skjótt frískur aftur í fótunum, og tá fór eg við týskum trolara, sum fiskaði undir Grønlandi.

Tann druknaði føroyingurin, Sofus, varð funnin nakað seinni, og líkið av honum kom eisini heim við "Drotningini". Hann gjørdist seinasti dalbingur, sum varð jarðaður í kirkjugarðinum í Húsavík. Tá fekk Dalur eina kirkju. Sofus gjørdist bert 30 ára gamal. Eftir hann sat einkja við ársamlari dóttir.

"Góðanes" og "Egill Rauði" vóru kompanibátar. Fyrirtekan, sum átti teir, er tann sama sum Sildavinnslan í dag, og sum vit høvdu eina frásøgn um í 2002. Bæði skipini fóru teirra lagnutúr avstað nýggjársdag. Síðan tá er einki av skipunum hjá fyrirtekuni farið av avstað nýggjársdag.

Hetta var so frásøgnin um "Egill Rauða". Hon kundi verið ein av teimum stóru sorgarleikunum í bæði føroyskari og íslendskari fiskimannasøgu. Men hetta er so aftur eitt dømi um, hvussu nóg menniskjað kann standa ímóti, og eisini um hvussu nóg menn kunnu leggja fyri, tá tað veruliga ræður um at hjálpa.

Tí eiga vit eisini at minnast eina slíka hendring, og hvør er nærri til tess enn blaðið hjá fiskimonnum?

Gisti Jónsson, sum var vegvísari hjá bjargingarlíðnum.

Tann 30 ára gamli Sofus Skoralið var føroyingurin, sum ikki bjargaðist. Eftir hann sat kona við ársamlari dóttir.

Sofus saman við dóttirini Jónu, sum í dag býr í Leirvík.

Trupulleikin við rundum fiski

Vinnuhúsið hefur gjørt sínar viðmerkingar til ta lýsing, sum okkara umboðsstova í London hefur gjørt av okkara marknaðarstöðu í Bretlandi. Vit endurgeva tann partin sum snýr seg um tann runda fiskin. Vit eru kanska ikki púra samd í øllum, men hetta er eitt gott íkast til kjakið um hendan spurningin:

Frágreiðingin roynir at svara spurninginum, hví so nógvur rundur feskur fiskur fer av landinum, og niðurstøðan er, at føroyingar ikki hava tikið neyðuga stigið, sum er at integrera seg fram í virðis Ketuna fyri á tann hátt at fáa atgongd til distributiónskanalir og vitan um bæði framleiðslu og marknað. Vinnuhúsið metir, at hetta ikki er einasta orsök, men er ikki ósamt við sendistovuna. Megintrupulleikarnir kunnu bytast í tvey. Annar er, at føroyingar í ov lítlan mun taka marknaðaratlit, og hin er, at fiskivinnan hefur bygnaðarligar trupulleikar.

Her skal tó fyrst nevast, at proformasøurnar seinastu tíðina hava gjørt, at nógvur fiskur fer óvirkaður av landinum, uttan at føroysk virkir hava møguleika at bjóða.

Hetta merkir, at eisini fiskur, sum lönandi kundi verði virkaður í Føroyum, fer óvirkaður av landinum.

4.1 Marknaðaratlit

Føroyingar hava ikki sett brúkanar sum miðdepil, men hava flutt seg frá at vera ein týðandi viðspælari á bretska marknaðinum til at vera ein rávøruútflytari.

Frágreiðingin nevnir Tjaldur, sum Faroe Seafood hevði í Grimsby, sum dømi. Tá høvdu føroyingar beinleiðis atgongd til stóru handilsketunnar í Bretlandi, og føroyingar sendu tí stóran part av toskinum og hýsuni til hetta virkið.

Gulleggið, sum tað verður kallað, glapp føroyingum av hondum undir kreppuni, og íslendingar umsita tað í dag. Síðani kreppuna hava føroyingar farið beinleiðis øvugta vegin enn eitt nú íslendingar. Íslendingar hava integrerað skip og virkir í Íslandi og hava síðani keypt virkir á marknaðinum fyri at klára seg í kappingini.

Hetta gevur teimum góða stýring av útveganar Ketuni av grunni at munni.

Menningin í Føroyum hefur verið beint tann øvugta. Vinnan og politikarar hava sæð tað sum skilagott at hava eitt skott ímillum sølu og framleið-

slu og framleiðslu og veiðu. Frágreiðingin metir, at hetta er ein beinleiðis skeiv gongd, og hetta skyldast, at føroyingar hava skeivan hugburð.

Fyri nøkrum fáum árum síðani var hetta sæð sum ein styrki hjá føroyingum, tí hendan skipanin skapti kapping í hvørjum liði, og øll lið vóru noydd at tillaga seg fyri at fáa sum mest burtúr. Av tí at partarnir í virðis Ketuni eru soleiðis sundurskildir, og ongar avtalur er ímillum hesar partar, men at meginparturin av søluni er á tí sokallaða "spottmarknaðinum", megnar hvør partur í virðis Ketuni ikki at sæta sær á marknaðinum og hefur ikki orku til at koma inn og positionera seg á bretska marknaðinum.

Vinnuhúsið skilir boðskapin hjá sendistovuni soleiðis, at stundin er komin til at vertikalintegrera fiskivinnuna aftur (t.v.s. sambinda skip og virki) ella í øðrum lagi at gera strategiskar avtalur.

Frágreiðingin kemur til ta niðurstøðu at framleiða nýggjar vørur til nýggjar marknaðir. Í hesum til máli er ein sera stórur vági, tí bæði at framleiða ein vøru, sum vit ikki duga, sum er, og at fara inn á marknaðir, sum vit ikki kenna, kann lætt misgynast. Bretar hava føleika bæði til at framleiða hesar vørur og hava orðar til vøruna. Tá ið teir so standa undir liðini á føroyingum á bryggjukantinum og skulu keypa rávøru, vilja bretar sjálvsagt vinna kappingina um rávøruna.

Tí er kanska skilabest og sum John Rajani legði upp til í framløguni á Hotel Hafnia, antin at veiðuliðið og framleiðsluliðið og liðugt vøruliðið keypa seg inn í hvørt annað ella at strategiskar avtalur verða gjørdar ímillum hesi liðini. At bjóða bretum at koma til Føroya við sínari vitan og framleiða fiskin í Føroyum ella í Bretlandi kann vera ein gongd leið.

Frágreiðingin leggur upp til, at føroyingar flyta seg longur fram í virðis Ketuni fyri at kunna verða kappingarførir aftur. Tó verður ikki nevnt, at ein partur av virðis Ketuni kann vera í eitt nú Kina.

At føroyingar veiða fiskin her, framleiða hann í Kina og flyta hann inn aftur til Bretlands fyri síðani at selja hann sum føroyska liðugt vøru úr toski.

4.1.1 Marknaðarsamskipan

Frágreiðingin leggur dent á, at føroyingar mangla marknaðarvitan, sølu og distributiónskanalir.

Vinnuhúsið vil tó viðmerkja, at óansæð um vøran verður framleidd til vanligt flak ella verður framleidd til liðugt vøru, verður tað altíð meiri lönandi at framleiða ein part ella alla framleiðsluna í láglönarlondum.

Einasta framleiðsla, sum kann gerast í Føroyum og ikki í láglönarlondum er fesk framleiðsla. Føroyingar kunnu røkka bretska marknaðinum sjøvegis innanfyri eitt døgn. So stætt er hetta einasta framleiðslan sum enn ikki er ávirkað av alheimsgerðini, um sæð verður burtúr frá upptíðum fiski.

Føroyingar hava tapt kappingina um landfrystu framleiðsluna við láglönarlond og hava ikki megnað at flutt framleiðsluna av hesum vørum til láglönarlondini. Hetta er orsøkin til, hví so nógvur rundur fiskur fer av landinum.

Men rundi fiskurin fer ikki til láglönarlond, men til Bretlands. Hvat megna bretar, sum føroyingar ikki megna?

Frágreiðingin sigur, at bretar eru longri frammi í virðis Ketuni, har selt verður í smáum til bretska keyparar. Her eru tvey viðurskiftir, sum gera seg galdandi:

Annað er, at keyparar eru longri frammi í virðis Ketuni, og tí er neyðugt kanska at hava eina distributión í Bretlandi fyri at røkka hesum kundum. Eisini er neyðugt at útvega hesum kundum vørur, sum ikki koma úr Føroyum, men úr øðrum londum. Føroysk virkir megna ikki at røkka hesum keyparum beinleiðis úr Føroyum og hava ikki nóg breitt vøruúrval.

Hitt er, at keypsatburðurin hjá hesum keyparum er, at teir vilja hava smáar leveringar fleiri ferðir um vikuna, sum merkir, at flutningurin úr Føroyum ikki er nøktandi. Hetta

merkir, at útveganin verður gjørd í Bretlandi.

Bretar hava sostatt megnað at hava eina øðrvísi framleiðslu enn láglönarlondini hava. Bretsku kappingarneytarnir:

- hava lagt seg eftir feskum úrdráttum
- hava flutt seg longur fram í útveganar Ketuna, har neyðugt er at hava eina útveganartrygd hvønn dag í árinum
- kunnu bjóða eina viftu av vørum úr ymsum londum.

Viðmerkjast skal, at Bretland kann kanska roknast sum eitt láglönarlond í mun til Føroyar. Lönar spjaðingin í Bretlandi er so mikið stór, at tey ófaklærdu, sum virðis Ketu fiskin í Bretlandi, fáa lægri tímaløn enn ófaklærð í Føroyum. Var lönarlagið í Bretlandi á sama støði, sum í Føroyum fór allarhelst minni av rundum fiski av landinum.

4.1.2

Undirstøðukervi

Fyri at føroyingar skulu hava møguleika at røkka hesum partinum av marknaðinum, sum bretska kappingarneytarnir virka á, er neyðugt, at føroyingar antin framleiða fiskin í Bretlandi og breiða hann út, sum bretar gera í dag.

Ella at føroyingar virka fiskin í Føroyum fyri síðani at senda hann niður á marknaðin.

Hendan seinna ætlanin setur sera stór krøv til undirstøðukervi. Neyðugt er at hava samband ímillum Bretland og Føroyar, sum hefur høgan títleika. Hetta er ikki búskaparliga møguligt í lönuni, og tí er torført at fáa eyga á hann. Hin er, at fløkini vera send niður við skipið einaferð um vikuna fyri síðani at vera breidd út á marknaðin í smáum hvønn dag í vikuni. Trupulleikin við hesari ætlan er, at haldbari verður ein forðing, tí flak heldur sær væl styttri enn rundur fiskur.

Frágreiðingin leggur dent á, at føroyingar ikki kunnu kappast við íslendingar við feskum fløkum uttan so, at fiskurin verður flogin inn. Í dag er torført at fáa eyga á, at hendan rutan skal koma at bera seg, og Atlantsflog

gjørði eina roynd í heyst, men legði frá sær, tí ítøkiligi áhugin úr vinnuni var torførur at fáa eyga á.

Føroyar liggja hinvegin bert 24 tímar frá Bretlandi við einum skjóttgangandi skipi, sum kundi verið ein biligari loysn enn ein flogbrúgv.

Ein annar møguleiki er at granska í pakningi, sum kann leingja haldbari av feskum flaki. Eitt nú kann ávis viðgerð geva flakinum nakrar dagar longri haldbari, sum kann loysa trupulleikan við sjøvegisflutningi.

4.1.3 Marknaðarforsla av føroyskum fiski

Føroysk fiskivinnan má taka í egnan barm og ásjóna, at lítið og einki er gjørt við at marknaðarføra føroyskan fisk fyri at positionera hann í fatanina hjá bretum sum nakað serligt. Føroyingar hava sjálvsagt eitt umdømi av tí fiski, sum altíð hefur verið og verður sendur til Bretlands, og frágreiðingin sigur, at bretar fata føroyskan fisk sum góð góðska. Føroyingar hava hinvegin megnað at positionera sjófrysta toskin úr Barentshavinum í fatanina hjá bretum, har hendan vøran hefur ein serlokka og heystar harvið ein góðan prís.

Men toskurin og hýsan undan Føroyum hefur ikki nakran serlokka. Føroyingar eiga í nóg stórri mun at leggja dent á at marknaðarføra góða føroyska fiskin.

Fyri at vera við er neyðugt, at heilsueginleikarnir á vøruni er so góðir sum gjørligt. Eisini er ein fortreyt fyri at vera við, at sporføri verður gjøgnumfært av grunni at munni.

Burðardygg fiskiveiða kann vera lykilin hjá føroyingum at lyfta seg úr fjøldini á bretska marknaðinum. Verður føroyska fiskidagaskipanin góðkend og fær eina MSC-góðkenning kann tað vera eitt serligt høvi at taka fram í marknaðarføringini av føroyskum fiski og kann geva føroyskum fiskivinnu ein kappingarfyrirun.

Hendan uppgávan er hjá tí almenna, og ein áheitan til landsins myndugleikar er at marknaðarføra fiskidagaskipanina á besta hátt og fáa hana

góðkenda av umheiminum. Einkin nyttar um bara føroyingar meta, at hon er góð, tí keyparar seta størri og størri krøv til burðardyggja veiðu og teir gjalda jú fyri vøruna.

4.2 Bygnaðartrupulleikar í fiskivinnuni

Spurningurin, sum Vinnuhúsið setir sær, er, hví hefur veiðuliðið og framleiðsluliðið ikki lagt saman, um tað er rætti vegurin fram?

Møguliga tí, at føroyingar enn minnast kreppuna og vilja tí ikki taka nakað av tí, sum var. Kreppan var kanska ikki orsakað av, at liðini vóru integrerað, og at meginparturin var selt ígjøgnum eina fyrirøku, men orsøkin var kanska meira allur studningurin, sum var inni í vinnuni, sum gjørdi, at vinnan ikki tillagaði seg.

Føroyingar hava kanska latið seg blinda av, at vertikal integreringin, sum var í 80-unum, var ein av orsøkunum til kreppuna og skal tí ikki henda aftur.

Eisini hefur vinnan havt nøkur framúr góð ár í seinastuni vegna góðan fiskiskap og góðar prísir, og tí hefur leiðslan í fiskivinnuni kanska ikki verið tilskundað til at leggja strategiskar ætlanir fyri framtíðina.

Høvuðsorsøkin er kanska hon, at meginparturin av fiskivinnuni á landi er á almennum hondum og gevur tí ikki møguleikar fyri samanleggingum ella strategiskum samstarvi.

Avgerðin liggur hjá vinnuni og hon skal til at taka rættar strategiskar avgerðir fyri framtíðina. Men neyðugt er, at leiðslurnar í ymsu fyrirøkunum kunnu taka tilíkar avgerðir.

Fiskavirking, Fiskasølan og JFK eru tær stóru fiskivinnufyrirøkurnar í Føroyum.

Hesar triggjar fyrirøkurnar saman við teimum stóru reiðaríunum í Føroyum eru kanska tær fyrirøkurnar, sum kundu tikið tey stóru tøkini inn á bretska marknaðin og endurvunnið ta position, sum føroyingar einaferð høvdu.

Ein stór forðing fyri tí, er, at hesar fyrirøkur eru almennar og tí ikki hava møguleikan til at taka eina tilíka avgerð. Tær

hava ikki atgongd til størri kapital, sum er neyðugur í einari tilíkari strategiskari ætlan. Eisini skulu tær taka samfelagslig atlit, tí tær eru almennar og stórar í føroyskum høpi. Hetta bindur leiðslurnar frá at taka skilagóðar avgerðir fyri raksturin – eitt nú at flyta framleiðsluna til lágðonarland.

Í føroyskum høpi eru nøkur stór reiðariir í Føroyum. Spurningurin er, hví hesi ikki hava keypt seg inn í framleiðslu og söluliðið í Bretlandi fyri harvið at røkka einum hægri og stødugari prisi. Trupulleikin í veiðuliðnum er tann sami sum hjá almennu fyrirkunum. Reiðaríni hava bert atgongd til føroyskan kapital, tí lógarfestar avmarkingar eru fyri ilógur í fiskivinnu á sjógvi. Reiðaríni kunnu ikki leita eftir vágafúsum kapitali uttanlands, sum skal til fyri at keypa seg inn í virðisketuna í Bretlandi.

Skipanin við einum fjølbroyttum flota í Føroyum og lítlari og ongari umsetiligheit ímillum skipabólkar viðførir, at veiðuflotin ikki í stóran mun kann tillaga seg og fáa fiskin úr sjónum á bíligasta hátt. Við hesum skipanum er flotin ikki eins kappingarførur sum flotin í grannalondunum.

Eitt nú hevði fremmandar arbeidsmegi bæði á

sjógvi og landi bøtt munandi um raksturin av føroysku fiskivinnuni.

5. Niðurstøðan hjá Vinnuhúsinum
Vinnuhúsið metir, at lýsingin og niðurstøðan sum frágreiðingin kemur til er sera áhugaverd og er eitt skot bæði til vinnuna og tann politiska myndugleikan.

Avgerðin liggur hjá vinnuni, og hon skal til at taka rættar strategiskar avgerðir fyri framtíðina. Men neyðugt er, at leiðslurnar í ymsu fyrirkunum kunnu taka tilíkar avgerðir.

Vinnuhúsið metir tí, at broytingin, sum politiski myndugleikin skal gjøgnumføra, er at einskilja allar fiskivinnufyrirkurnar.

5.1 Boðskapurin frá Vinnuhúsinum

Boðskapurin frá Vinnuhúsinum, sum er bygdur á frágreiðingina frá sendistovuni, er hann, at ongar politiskar bindingar skulu vera av bygnaðinum í fiskivinnuni.

Fiskivinnan skal sjálv tillaga seg kappingina, tí so verður hon tilskundað av altjóðagerðini til at taka rættu avgerð, sum í hesum forinum kann vera samanlegging av veiðu, framleiðslu- og söluliðnum.

Samdøgursfrádrátturin hækkaður

Fíggiarmálaráðið hevur júst lýst eina hækking av samdøgursfrádráttinum hjá teimum, sum arbeiða uttanlands, antin tað er á landi ella við skipum.

Vit endurprenta kunngerðina, so teir, sum hava áhuga, hava møguleika fyri at kunna seg um innihaldið í henni.

Talan er um ta upphædd, sum menn kunnu trekkja av fyri allar tær útreiðslur, sum eru av at arbeiða uttanlands, sum t.d. ferðing, proviantur og alt annað.

Upphæddin er hækkað úr kr. 100 í kr. 300 pr. samdøgur. Hetta er sjálvsagt útmerkað, og er eitt stórt

framstig hjá teimum, sum hetta viðvíkir.

Hetta er eitt mál, sum vit hava arbeitt nógv við saman við fiskimonnum uttanlands. Men tann spurningur, sum vit fyrst og fremst hava sett fingurin á, er, hvussu inntøkur hjá fiskimonnum uttanlands verða skattaðar. Hjá fiskimonnum, sum rinda proviantin sjálvir, hevur í ártíggir verið tann regla galdandi, grundað á skattalógina, at menn verða skattaðir av inntøkuni, sum er eftir, tá proviantur er goldin. Hetta hevur umsitingarlaga verið broytt til, at skatturin skal gjaldast av upphædd-

ini áðrenn proviantin. Hetta hevur merkt, at tað eru fiskimenn, sum í veruleikanum ikki hava fingið eitt oyra í samdøgursfrádrátt, tí tær 100 kr. hava verið mótroknaðar somu upphædd í provianti pr. dag. Vit meta hetta heilt greitt at vera í stríð við lógina, men tað er nær um ógjørligt at fáa tað staðfest við teirri viðgerðartíð, sum er av einum slíkum máli. Sigast kann, at henda hækking loysir **avleiðingina** av hesi umsiting, men loysir ikki tað prinsipiella í málinum, sum vit meta vera sera umráðandi at fáa staðfest. Men tað skal eisini sig-

ast, at hetta vísir aftur, hvussu lítið skipað hetta samfelagið er. Samdøgursfrádrátturin jonglerar upp og niður við fleiri hundrad krónum um dagin, hóast hann er ætlaður at gjalda útreiðslur, sum alt annað líka eru konstantar. Eitt annað er so tað, at frádrátturin er tann sami uttan mun til, um tað eru fiskimenn ella handverkara, sum eru undir sera ymiskum umstøðum, og hann er eisini tann sami uttan mun til útreiðslurnar hjá viðkomandi. Tað er møguligt, at hetta er einfalt, men tað er als ikki vist, at hetta er rættvíst.

Nr. 21.

18. mars 2005

Kunngerð um samdøgursfrádrátt

Við heimild í § 33, nr. 12 í løgtingslóg nr. 86 frá 1. september 1983 um landsskatt og kommunuskatt, sum m.a. broytt við løgtingslóg nr. 168 frá 30. desember 1997, verður ásett:

§ 1. Frádrátturin fyri part av meirútreiðslum til kost, húsaleigu, ferðing, flutning ella sjúkra- og vanlukkutrygging, ið skattgjaldari hevur vegna inntøkugevandi arbeiði á landi uttanlands ella umborð á útlenskum skipi, verður veittur sum ein samdøgursfrádráttur.

Stk. 2. Treytin fyri samdøgursfrádrátti er, at talan er um persón við fullari skattskyldu til Føroya, og at hesin hevur inntøkugevandi arbeiði á landi uttanlands ella umborð á útlenskum skipi antin í 2 mánaðir uttan slít innan fyri eitt 12 mánaða tíðarskeið ella í 100 samdøgur innan fyri eitt 12 mánaða tíðarskeið.

Stk. 3. Skattgjaldarin hevur skyldu til at rokna ta í útlandinum ella umborð á útlenskum skipi vinnu lønina við í føroysku skattskyldugu inntøkuna, tá ið henda verður gjørd upp og skal við sjálvuppgávuni

leggja við skjalprógvi fyri dagatalið uttanlands ella umborð á útlenskum skipi, umframt ársløvnarseðil og viku- ella mánaðaravrokningar.

§ 2. Frádráttur verður roknaður frá tí farið verður úr Føroyum í samband við arbeiði uttanlands. Frádráttur kann bert verða veittur fyri teir dagar, ið hava beinleiðis samband við ferðina og dvølið uttanlands vegna arbeiði í útlandinum ella umborð á útlenskum skipi. Annar, fyri arbeiði annars óviðkomandi, dvøli uttanlands, verður ikki taldur við í frádráttartíðarskeiðnum.

§ 3. Fyri arbeiði umborð á útlenskum skipi og fyri arbeiði í útlondum er samdøgursfrádrátturin kr. 300,-

§ 4. Henda kunngerð kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd og hevur virknað frá 1. januar 2005. Samstundis fer úr gildi kunngerð nr. 39 frá 24. mars 2003 um samdøgursfrádrátt.

Fíggiarmálaráðið, 14. mars 2005

Bárður Nielsen
Landsstýrismaður (sign.)

/ Petur Alberg Lamhauge (sign.)

Víst lata aðrir stuðul til fiskivinnuna

Tað hevur víst seg, at tað ber næstan ikki til at reka vinnupolitikk í Føroyum. Í hvussu er ikki vinnupolitikk, sum kostar nakað. Tað vísir seg, at uttan mun til uppskot á tí økinum, so liggur alt tvørt fyri. Tað er í lagi, at summir eru ímóti at stuðla nøkrum sum helst, og at teir vilja taka avleiðingar av hesum.

Tað verra er, at almenna umsitingin tykist at renna ørindi hjá teimum, sum hava hesi sjónarmið, sum t.d. í WTO málinum. Her fór umsitingin enn tá so

langt sum at tileinkisgera sjónarmið, sum stuðlaðu føroyskum avgerðarrætti á hesum økinum.

Samstundis verður stuðul latin alla aðra staðni til fiskivinnuendamá. Hetlenska heimasíðan The Shetland News hevði tann 22. mars eina grein um júst tann stuðul, sum verður latin fiskivinnuni í Skotlandi gjøgnum ES. Her eru júst býttar út einar 60 mill. kr. í studningi.

Av hesum eru einar 10 mill. býttar út í Hetlandi, og hesar er farnar til 9

fyrirkøkur av ymiskum slag. Sum dømi kann nevast, at eitt flakavirki hevur fingið eina millión at keypa eina Baader trimming maskinu, og hetta gevur sjálvsagt hesum virki munandi betri møguleikar at kappast um fiskin. Eisini við føroysk virki, sum koma í eina verri kappingarstöðu, tí tað skal vera ólógligt at lata enn tá studning, sum kemur aftur til samfelagið.

Men hetta er eisini meira bekvæmligt fyri føroyskar myndugleikar. Hetta er jú ein "góð"

undanførsla fyri einki at gera.

Men hetlendingar fegnast um, at tað á hendan hátt er gjørt møguligt at menna fiski- og alivinnuna í Hetlandi, soleiðis at hon kann útvega og tryggja arbeiðspláss og harvið stuðla nýggjum vinnumøguleikum.

Hetta er tað sama, sum vit **tosa** um í Føroyum, men sum vit einki gera við. Mótsett t.d. hetlendingum.

Vit hava eykalutir á goymslu og útvega teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
Fax: 44 42 85

Manningarmyndin í seinasta blað er av "Queen", tikin í 1927/28. Hans Pauli Poulsen við Ljósá átti hetta skipið. Hann hevði keypt hana frá Olaf á Stongunum í 1921, og hon fór undir Íslandi, har hon varð ásigld uttanfyri havnina í Vestmannaoyggjunum í 1933.

Menninir eru hesir:

- 1. Dánjal Joensen, Dallin hjá Mouritsi, Vágur.
- 2. Andreas Mortensen, vanligi nevndur Dia av Argjum.
- 3. Dia, úr Havn.
- 4. Andreas Poulsen, Ljósá.
- 5. Hans Jakku hjá Dánjali, Eiði.
- 6. Petur Otto Ellingsgaard, Eiði.
- 7. Jógvan á Lofti, Eiði, seinni Ljósá.
- 8. Emil uppi í Stovuni, Eiði.
- 9. Jens Mikal Jensen, Tjørnuvík.
- 10. Sofus Poulsen, Ljósá.

- 11. Óla Jákup í Mirmansstovu, Eiði.
- 12. Jógvan Poulsen, Ljósá, fyrst við "Tór 2" undir krígunum.
- 13. Jóhannes hjá Poul uppi í Stovu, Eiði.
- 14. Jákup av Norðskála.

Nýggj manningarmynd

Vit hava aftur fingið eina manningarmynd frá Fornminnissavninum. Um nakar kennist við hesar menninar, so hevði tað verðið áhugavert at hoyrt frá tykkum.

Jesus livir

Og sí, tá var landskjálti mikil,
tí at ein eingil Harrans kom niður av
himli og steig fram og velti steinin
frá og setti seg á hann.
Matt.28,2

Tað er páskamorgum, tann fyrsti í heimssøguni. Í lýsingini eru tvær kvinnur á vegis til Jesu grøv. Størsti trupuleiki teirra var ikki, at Jesus var deyður, men tann stóri steinin, sum skilti frelsaran frá teimum. Tær megnaðu ikki at rulla hann frá gravarmunnanum, kejsarin "heimsmaktin" hevði sett sítt innsigli á steinin og sett vápnaðar vaktarmenn.

Kvinnurnar høvdu neyvan gjøgnumhugað allar forðingarnar, tí so vóru tær ikki farnar. Kærleikin til Jesu dreiv tær avstað við vælangandi urtum.

Kortini koma tær til opna grøv. Stúran teirra bleiv gjørd til skammar. Eingilin frá himli hevði velt steinin frá og sett seg á hann. Jesus hevði ikki tørv á opnari grøv fyri at rísa upp. Hann, sum gekk gjøgnum læstar dyr, kann ganga gjøgnum klettar, um tað er neyðugt. Við himmalkraft var steinin veltur frá, meðan vaktarmennirnir lógu sum deyðir. Í síni "almakt" hevði kejsarin og alvápnaðu hermenn hansara gloymt at rokna við himmalkraftini. Tí kundu Jesu óttafullu og veiku vinir síggja ta tómu grøvina, síggja Guds undur, mátt og frelsuætlan.

Kvinnurnar undraðust. Vit undrast við og kunnu ikki annað.

Hetta var dagurin, tá deyðin, tann síðsti figgindin, doyði. Lívið sigrað á deyðanum.

Steinurin var stórur, sum eingilin setti seg á.

Skulu vit veruliga "skilja" nakað av hesum, mugu vit seta okkum við síðuna av honum at undrast, tilbiðja og lovsyngja Gudi.

Tað, sum tá gongur upp fyri okkum, hevur ein nevnt soleiðis: "Steinurin tú situr á, skilur trúnnu frá vantrúnni og lívið frá deyðanum. Ørðumegin steinin liggja keisarans alvápnaðu vaktarmenn ræðslusludnir, og hinumegin standa tvær veikar kvinnur, sum bráðliga gerast sterkar. Steinurin gerst snávingarsteinur fyri teimum vantrúgvandi og hornasteinurin hjá teimum trúgvandi".

*Syngið um lív, sum deyðan vann,
syngið um frelsarans veldi,
grøvin er brotnað, upp stóð bann,
Jesus, sum deyðan feldi.*

Ms.169

Bjargingarútgærð

á sjógvi og landi

Vit bjóða tað besta innan bjargingarbátar, bjargingarvestar, eldslökkkiútgærð, bjargingar og trygdarútgærð. Umboð fyri kenda danska merkið "Viking".

- Bjargingarbátar
- Bjargingarnet
- Yvirlevilsdraktir
- Flótiðraktir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neyðsendarar
- Radartranspondarar
- Eldslökkjarar
- Eldávaringar
- Branddraktir
- Umvælingar
- Eftirlit

P/F Gummibátatænastan

Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibat@post.olivant.fo

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glaðsheyggi 10
FO-100 Tórshavn · Faroe Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Blákrossheimið

Blákrossheimið er ein viðgerðarstovnur fyri rúsdrekka- og rúsevnisnismisnýtarar og avvarandi teirra.

Hevur tú ella onkur tú kennir trupulleikar við rúsdrekka ella rúsevnum, ert tú vælkomin at seta teg í samband við Blákrossheimið á tlf. 315575, sum svarar alt samdøgrið.

Vit kunnu m.a. bjóða...

- avrúsan og viðgerð
- einstaklinga samrøður (ambulant viðgerð)
- samrøður saman við familjuni (familjuviðgerð)
- eftirviðgerð - búpláss í búfelagsskapi

Øll starvsfólkini á Blákrossheiminum eru yrkisfólk og alt fer sjálvandi fram í trúnaði.

Vit vilja fegin hjálpa tær

Blákrossheimið

Lynggøta 12

FO-100 Tórshavn

Tlf. 31 55 75

Vit hava stórt úrval av reiðskapi til línuveiðu

Vit framleiða:

Flótilínu ♦ Spunpolyesterlínu ♦ Reyða línu
Terylene/Danlinelínu ♦ Reina Terylenelínu
Hvítar, reyðar, bláar og svartar teymar nr. 4-20

Línurnar fáast úr 3,5 til 9 mm. Longd millum svøvlarnar eftir ynski.

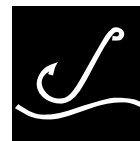
Teymarnir fáast órippaðir ella rippaðir við húkum í ymiskum støddum.

Vit hava eisini klæðir til fiski- og arbeiðsfólk frá innast til uttast.

♦♦vælkomin inn á gólvið

SNØRISVIRKIÐ
í Klaksvík

Tel. 455254 - Fax 457254
www.snorisvirkid.fo

TEYMAVIRKIÐ
í Runavík

Tel. 473000 - Fax 473001
www.teymavirkid.fo

Við okkurt um 25.000 ymiskum vørum á hyllunum, stendur landsins størsta goymsla av eykalutum til taks hjá føroyska flotanum. Aftanfyrri stendur eitt samtak av trimum føroyskum skipasmiðjum og einum mekaniskum verkstaði, ið hevur meir enn seksti ára royndir innan veitingar til skipaflotan – alt frá smærri umvælingum og viðlíkahaldi til um- og nýbygging av skipum.

Góðkendir tænastruvarar av:

Wärtsilä
Deutz-MWM
Scania & Valmet
Callesen
Ulstein Brattvaag
ABB-Turbochargers
Desmi pumpum

stephanssons hús

P/F Tórshavnar Skipasmiðja

Tlf. +298 31 11 55
Fax +298 31 11 25
e-mail: info@faroeyard.fo

P/F Skipasmiðjan á Skála

Tlf. +298 44 11 55
Fax +298 31 44 25
e-mail: skala@faroeyard.fo

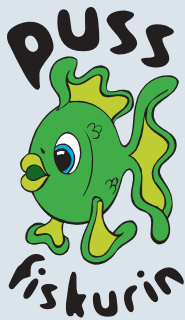
Vestmanna Skipasmiðja

Tlf. +298 42 40 10
Fax +298 42 40 05

Runavíkar Mekaniski Verkstaður

Tlf. +298 44 70 36
Fax +298 44 78 34

www.faroeyard.fo

Blaðmaðurin við milli-
óningin:

"Hvussu byrjaði tyg-
ara karriera, harra
milliόνingur?"

"Jú, eg minnst, at eg,
sum smádrongur, hevði
1 krónu í lummanum.
Fyri hesa krónuna
keypti eg 10 súrepli,
sum eg seldi aftur fyri
2 krónur. Fyri hesar
krónurnar keypti eg
ein kassa av súreplum,
sum eg so aftur seldi.

- Men so ein dagin
hendi tað, at gubbi
mín doyði, og lat mær
8 milliόνir í arvið".

Seint eitt kvøldi ringir
telefonin hjá Mortani.
Tað var læknin:

Læknin: "Eg havi eini
góð og eini ring tíð-
indi til tín. Hvørji vilt
tú hoyra fyrst?"

Mortan: "Tey góðu!"

Læknin: "Tú hevur
bert eina viku eftir at
liva."

Mortan: "Og hvørji
eru so tey ringu tíð-
indini?"

Læknin: "Eg skuldi
havt ringt til tín fyri
einari viku síðani..."

Ein ríkmaður kemur
til eitt slott og spyr
eigaran:

"Hvat selja tygum
slottið fyri?"

Svarið er ein milliόν.

"Tað ljóðar gott, men
eg havi hoyrt at tað
spókir her á slott-
inum."

Eigarin: "Nú havi eg
búð her í 250 ár, og eg
havi ikki sæð eitt
einasta spøkils..."

Tveir dreingir standa
og reypa:

Hans: "Hvat hevði tú
gjørt, um lærarin hevði
sligið teg?"

Per: "Eg hevði vitjað
hann á sjúkrahúsinum!"

Nýggjur statsgóðkendur grannskoðari

13. januar 2005 fekk Símun Absalonsen norska góðkenning
sum "statsautorisert revisor" frá "Kredittilsynet" í Oslo.

Norska góðkenningin er
ein sonevnd EBS góð-
kenning, og lýkur sostatt
tey fakligu krøv sum ES
og EFTA londini seta fyri
slíkar útbúgvingar.

Fleiri føroyingar hava
danska lóggilding sum
grannskoðarar, men onkr-
ir hava enska góðkenning
og hetta er helst tann
fyrsta norska ímillum før-
oyingar.

Serliga skatta- og av-
gjaldsøkið í Noreg er øðr-
vísi enn í Danmark og
Føroyum. Danmark er al-
oftast fyrmyndin tá talan
er um lógarsmið her á
landi.

Danmark hevur hart
skattatrýst og av tí sama
verður ofta roynt at røkka
millimeturrættvísi tá talan
er um skattareglur. Avleið-
ingin er tann, at Danmark
av mongum verður mett
at hava fløktastu skatta-
skipan í heiminum.

Í Noreg er inntøkuskatta-
trýstið lægri og roynt
verður eisini at einfaldari
fyrisingarreglur. Hinev-
in eru mong avgjöld høg í
Noreg.

Noreg hevur ásannað,
at tað almenna ikki skal
figgja pensjónir í ov stór-
an mun, og tí hevur land-

Símun Absalonsen, nýggjur statsgóðkendur
grannskoðari.

ið kravda fólkatrygd sum
partarnir á arbeiðsmarkn-
aðinum og sjálvstøðug
vinnurekandi skulu rinda
til.

Skipanin er bæði per-
sónlig og samhaldsføst
eftir semju millum vinstra
og høggraveingin í Stór-

tinginum.

Símun er sonur Stefan
og Brynhild Absalonsen,
og hann er giftur við
Randi f. Gunnarsson. Han
arbeiðir í egnari fyrirtøku.

Vit ynskja Símuni til-
lukku við próvnum.

WWW.SMYRIL-LINE.COM

Manning til NORRÖNU

Hervið verður søkt eftir
manning til Norrönu.

Talan er um øll størv innan
catering:

- móttøkufólk
- tænarar
- reingerðarfólk
- fólk í kafeteria
- barrfólk
- kokkar
- bakarar
- goymslufólk
- fólk til handlarnar umborð

Smyril Line sóknast eftir fólki við
royndum á høgum, altjóða tæna-
stigi. Tað er eitt krav, at umsøkj-
arnir duga væl enskt, hava góð
samstarvsevni og duga at arbeiða
undir trýsti uttan at missa yvirlitið.

Heilsuprógv fyri sjófólk krevst
(íkkj eldri enn 2 ár).

Tað er ein fyrimunur at hava trygdarskeið
(íkkj eldri enn 5 ár).

Umsóknir og CV skulu sendast til:

Smyril Line
Manningardeildin
Jónas Broncks gøta 37
Postboks 370
FO-110 Tórshavn

Ella við telduposti til:
crew@smyril-line.fo

J. Broncks gøta 37 • Postboks 370 • FO-110 Tórshavn
Tlf: 34 59 00 • Fax: 34 59 50

dagsins MYND

Ungar í Gøtu kreftir

Nú um dagarnar vóru vit
inni í kaffistovuni hjá
Fiskavirkinum í Gøtu, og
her hittu vit varaborgar-
stjóran í Gøtu, Poulu Greg-
ersen, sum arbeiðir á virk-
inum. Sum øllum kunn-
ugt hendir nógv í Gøtu,
men hendan dagin tók
Poula sær av løttum eina
løtu í kaffisteðginum.

Poula er júst fylt 23 ár,
og kortini er hon komin á
ovastu rók í kommununi.

Poula er fjórða ættarlið
í formansskapinum í Gøtu
kommunu. Undan henni
hava sitið sum formenn
pápin Páll, abbin Odd-

fríður og langabbin Jóan
Pauli. Pápin er sum sagt
Páll. Mamman er Simona,
sum er dóttir Poulu og
Jonhard Jacobsen á Skansa

í Syðrugøtu. Poula er dótt-
ir Petru og Hans Petur
Petersen í Norðragøtu.
Hans Petur var beiggi
Hans J. Havstreym, sum

varð valdur til formann í
FF 1932, men sum gekk
burtur við "Immanuel" í
1932.

Bygdaráðið í Gøtu er

mannað við ungum kreft-
um, formaðurin Páll Is-
holm er gott 30 ár. So her
fer helst okkurt at koma
burtur úr.